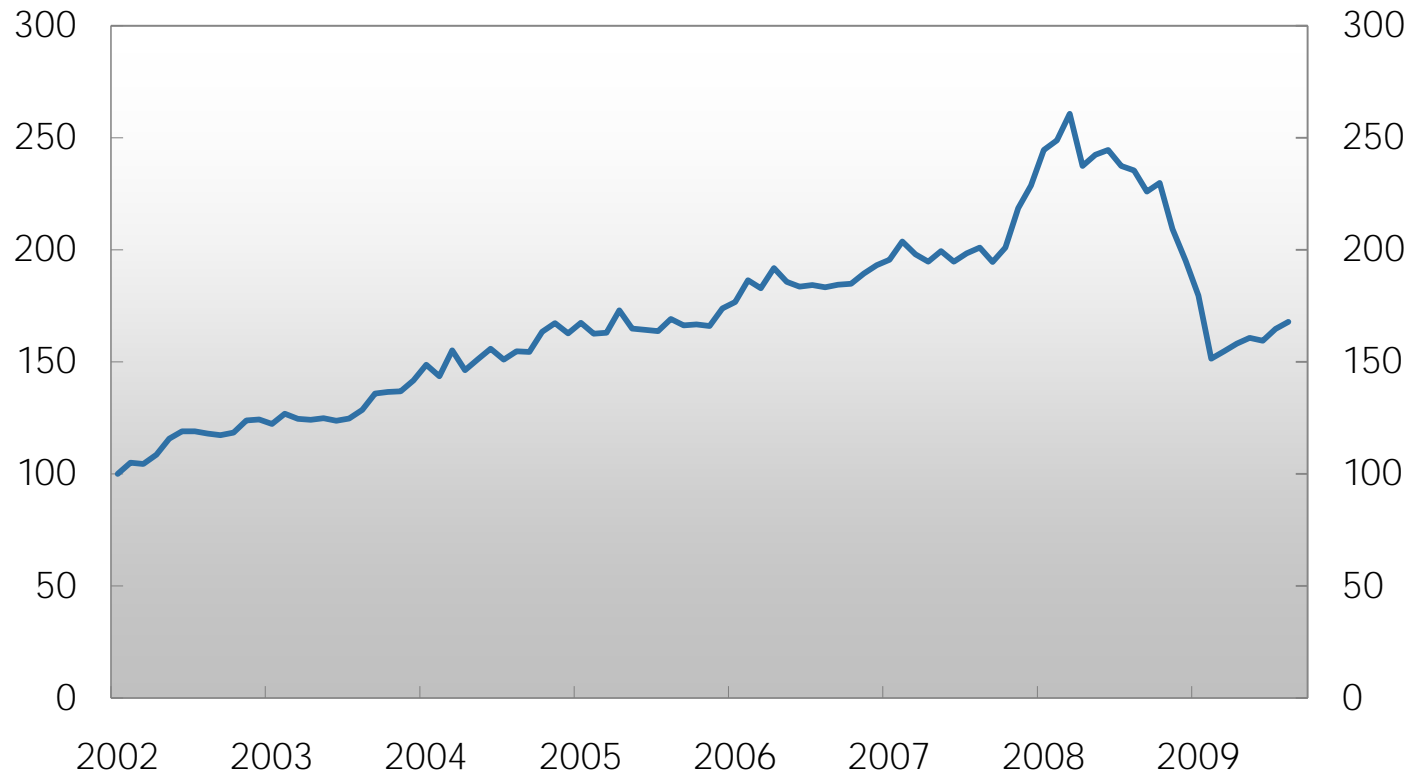
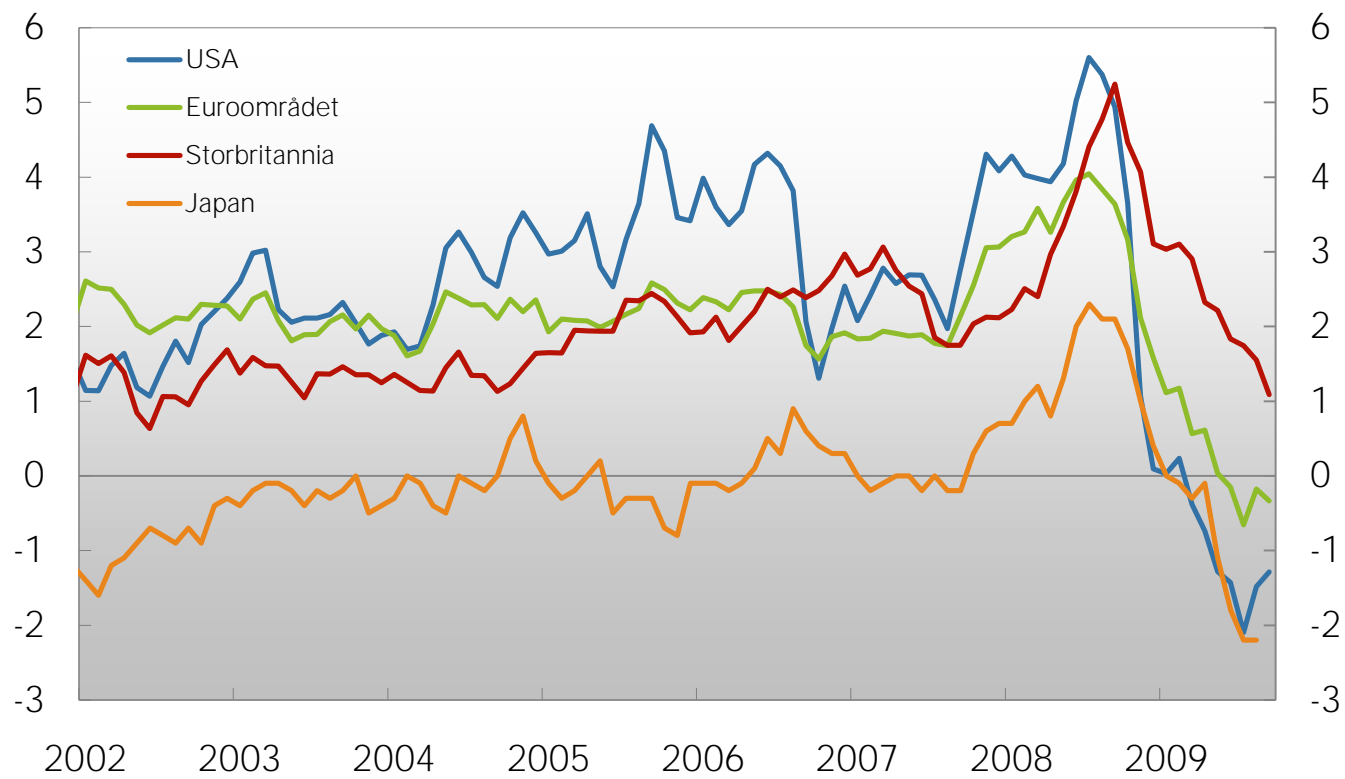

Figur 1.1 Indikator for verdenshandelen.¹⁾ Indeks, januar 2002 = 100.
Januar 2002 – august 2009

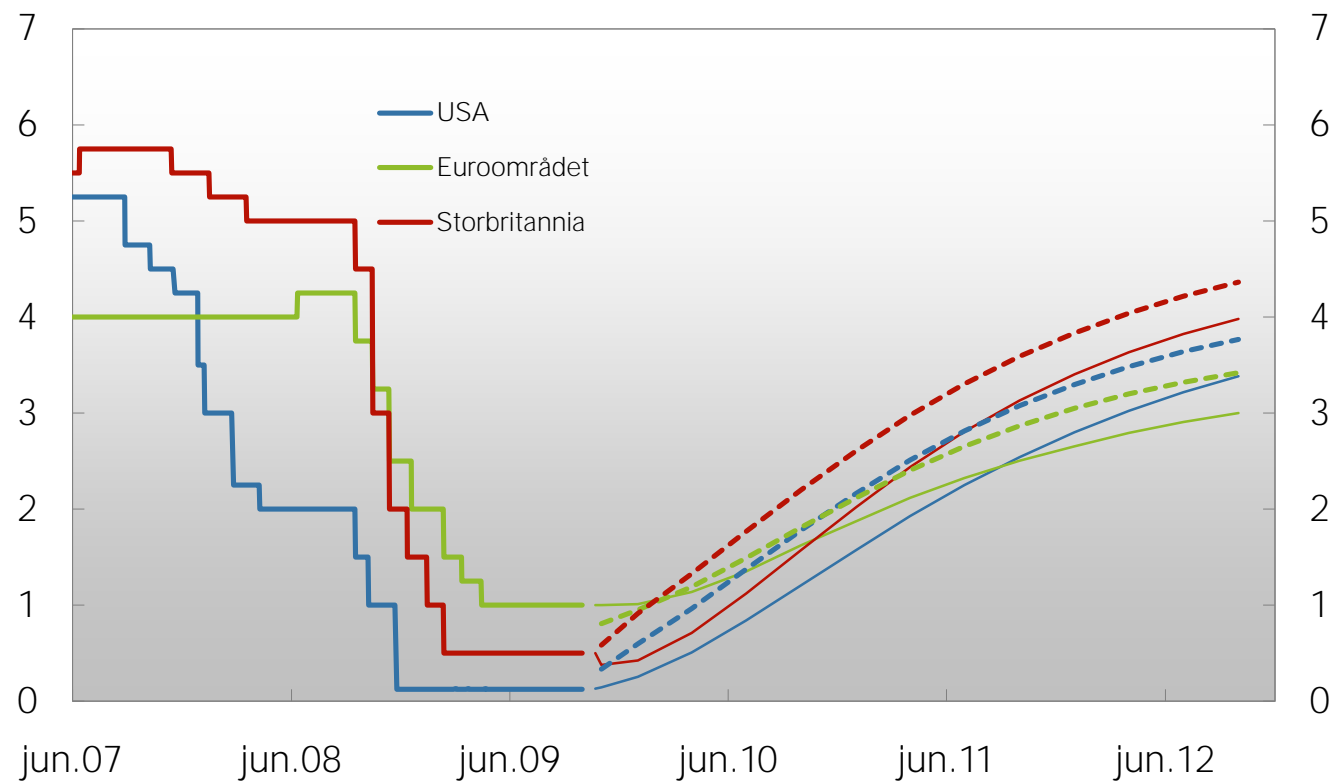
1) Indeksen er laget på grunnlag av summen av eksport og import for USA, Japan, Tyskland og Kina.
Tallene er regnet om til USD
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.2 Konsumpriser i industriland. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2002 – september 2009

Kilde: Thomson Reuters

Figur 1.3 Styringsrenter og beregnede terminrenter per 17. juni 2009 og 22. oktober 2009.¹⁾ Prosent. 1. juni 2007 – 31. desember 2012²⁾

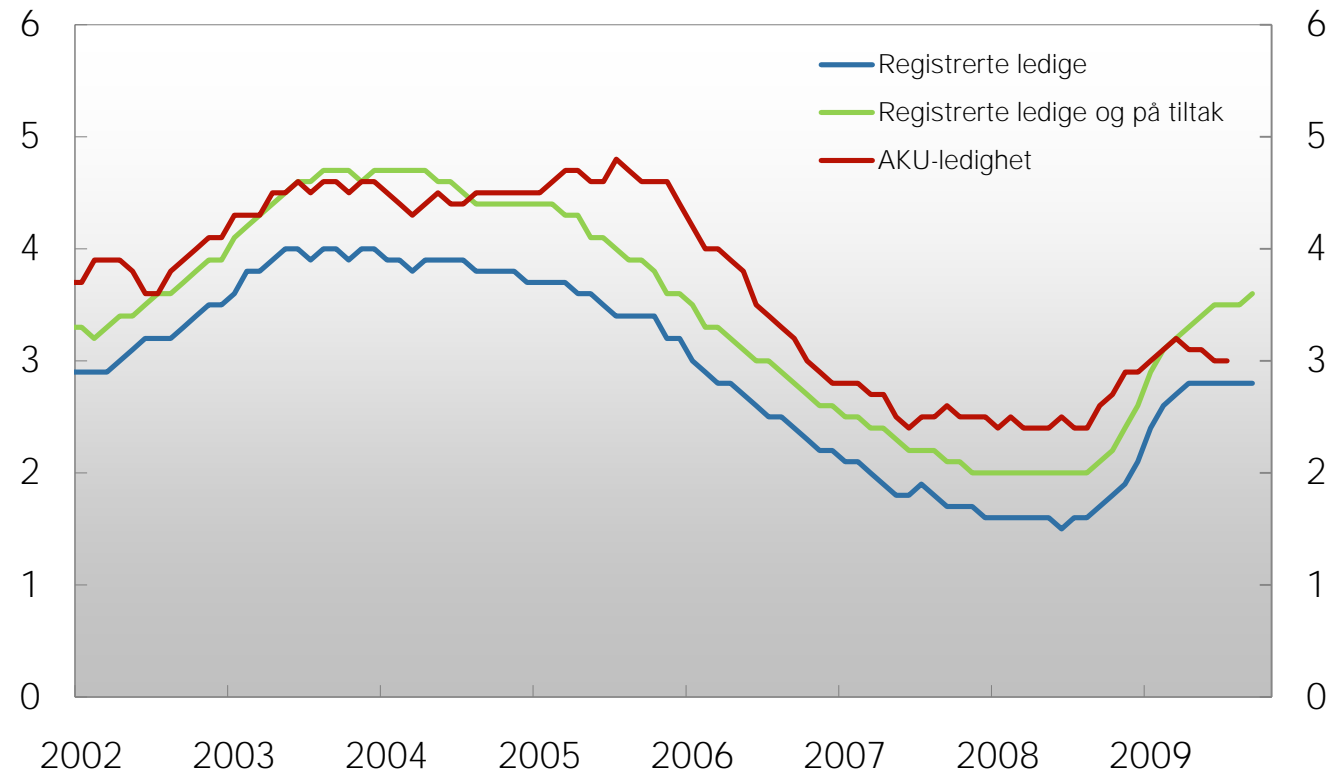

1) Stiplede linjer viser beregnede terminrenter per 17. juni 2009. Tynne linjer viser terminrenter per 22. oktober 2009. Terminrentene er basert på Overnight Indexed Swap (OIS) renter

2) Dagstall fra 1. juni 2007 og kvartalstall per 22. oktober 2009

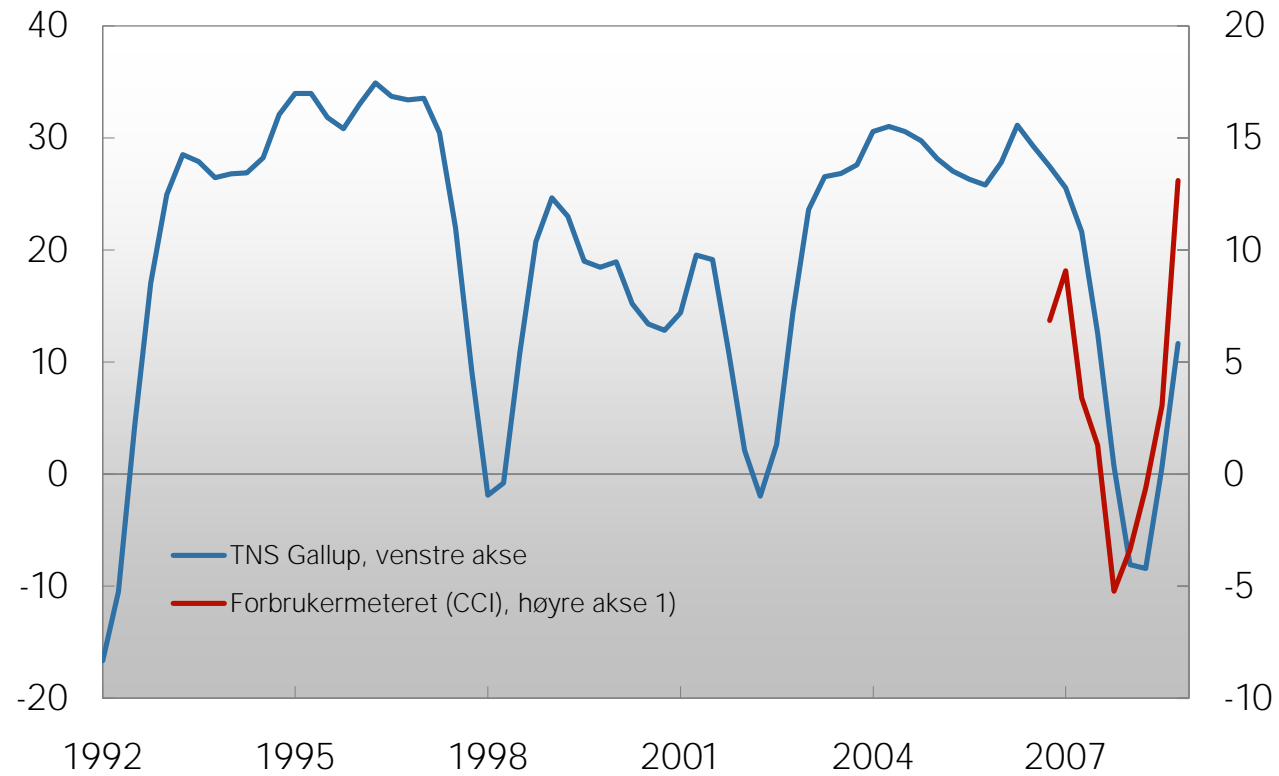
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.4 Arbeidsledige. Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert.
Januar 2002 – september 2009

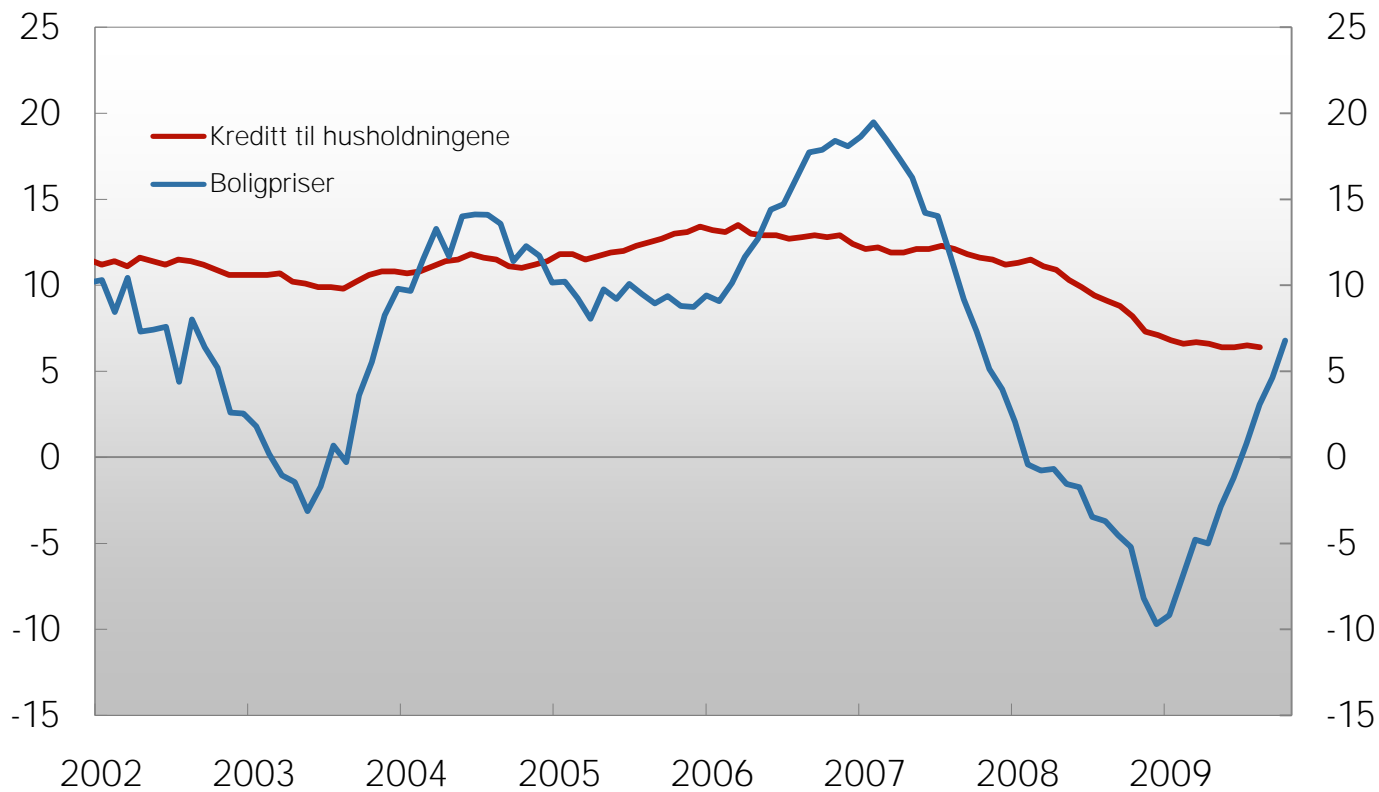
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og Norges Bank

Figur 1.5 Husholdningenes forventninger. Nettotall. Kvartalstall.
4. kv. 1992 – 3. kv. 2009

1) Kvartalstall omgjort fra månedstall
Kilder: TNS Gallup, Opinion og Norges Bank

Figur 1.6 Innenlandsk kreditt til husholdningene¹⁾ og boligprisvekst.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2002 – september 2009

1) K2

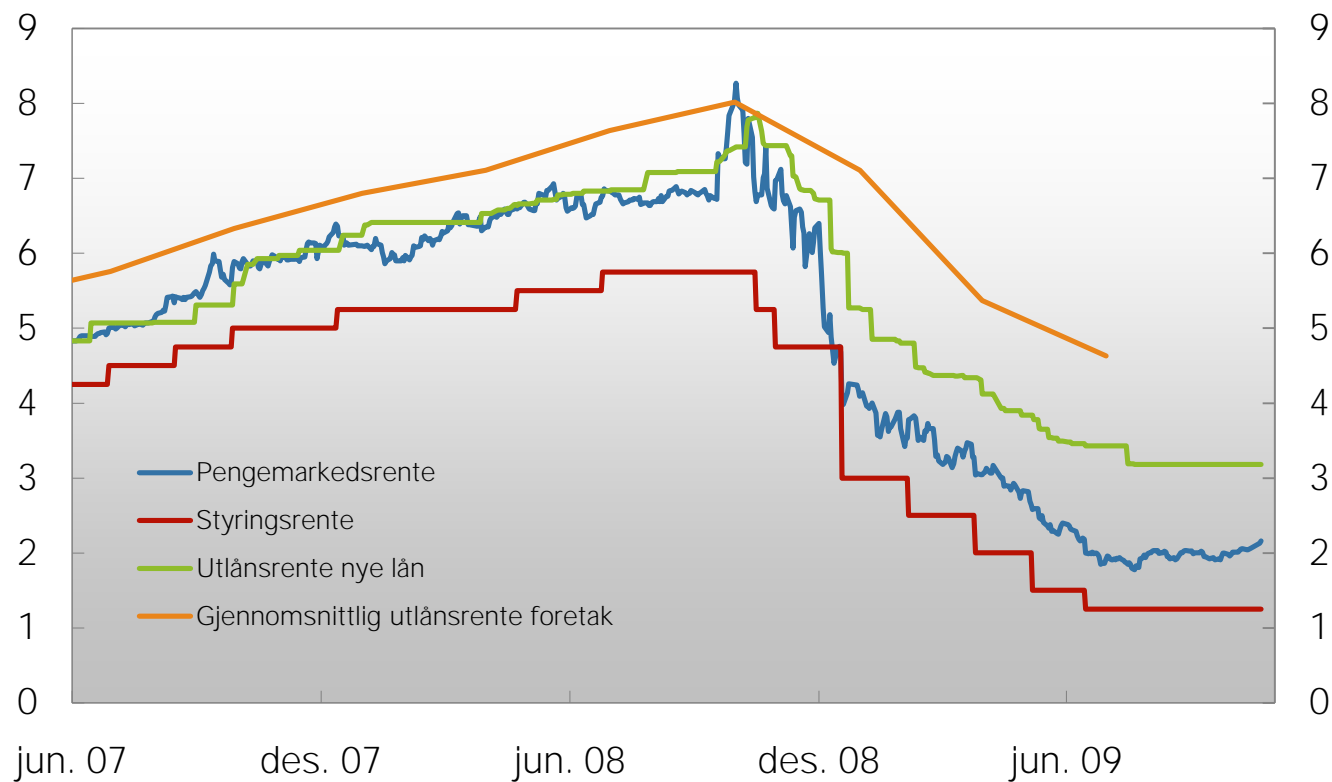
Kilder: Eiendomsmeglerbransjen (NEF, EFF, FINN.no og ECON Pöyry) og Statistisk sentralbyrå

Figur 1.7 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrente og forventninger om styringsrenten i markedet. Prosentenheter. 5-dagers glidende gjennomsnitt. 1. juni 2007 – 22. oktober 2009

Kilder: Bloomberg, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.8 Styringsrente, pengemarkedsrente¹⁾, vektet utlånsrente fra bankene på nye lån²⁾ og gjennomsnittlig utlånsrente for foretak³⁾. Prosent.
1. juni 2007 – 22. oktober 2009

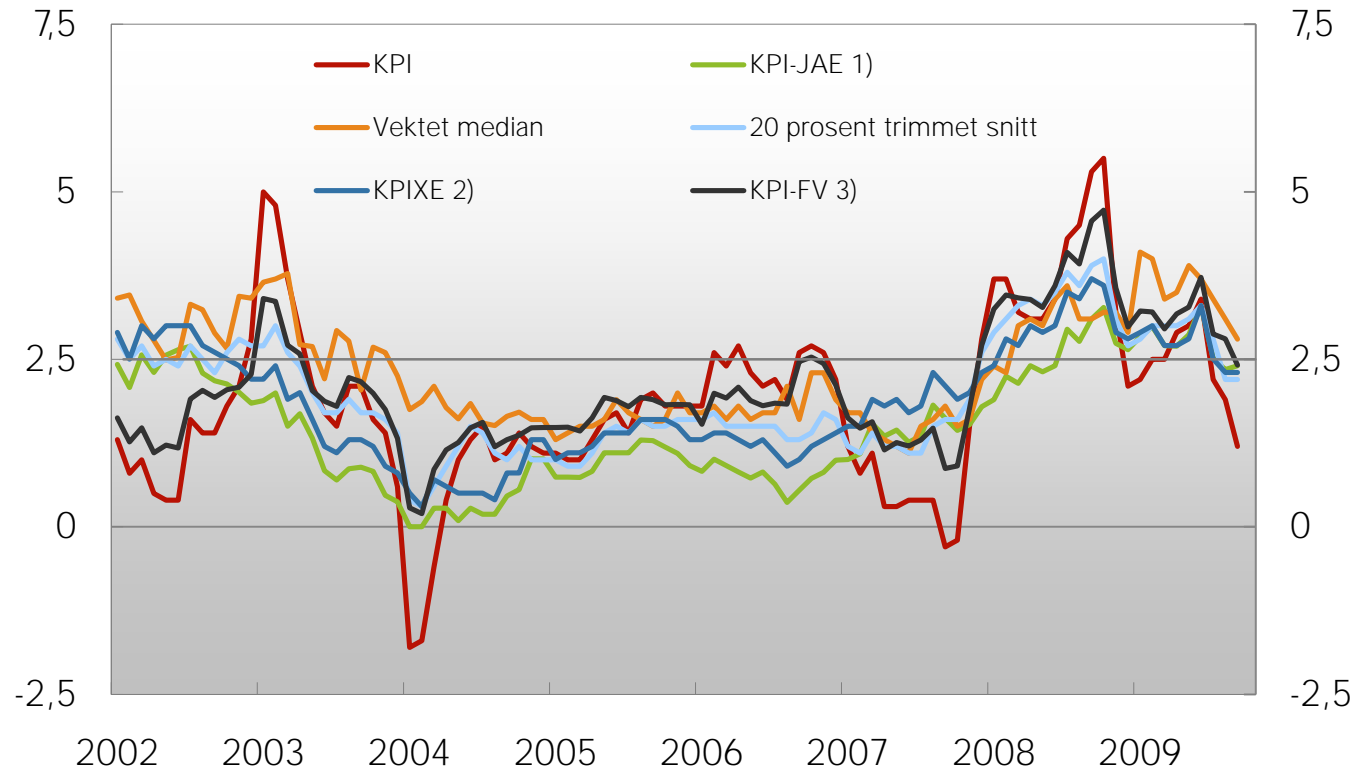
1) Tremåneders NIBOR (effektiv)

2) Renter på nye boliglån på 1 million kroner innenfor 60 prosent av kjøpesum med flytende rente. Tall for de 20 største bankene, vektet etter markedsandeler

3) Ikke-finansielle foretak. 2. kv. 2007 – 2. kv. 2009

Kilder: Norsk familieøkonomi AS, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.9 Konsumpriser. Tolv månedersvekst. Prosent.
Januar 2002 – september 2009

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser

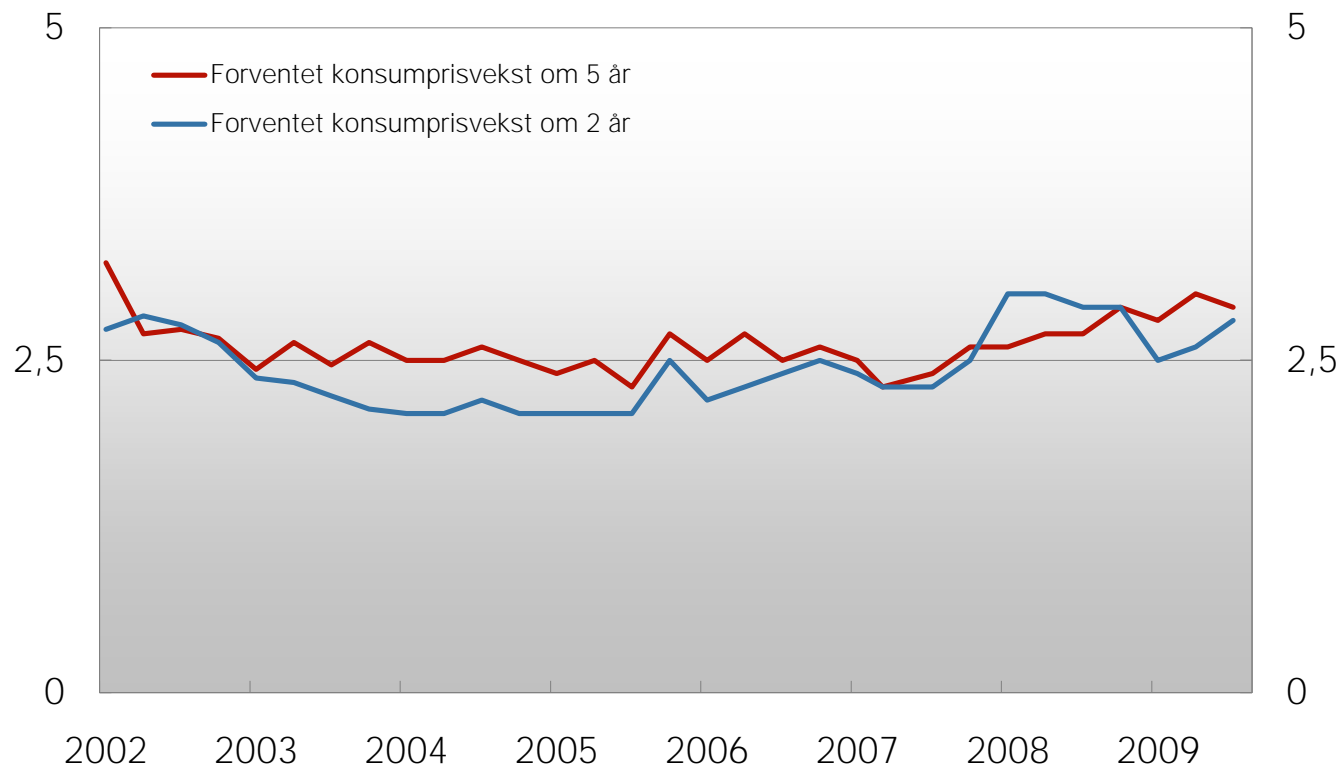
Se *Staff Memo 2008/7* og *Staff Memo 2009/3* fra Norges Bank for omtale av KPIXE

3) KPI justert for frekvens av prisendringer. Se egen ramme s. 27 og *Aktuell kommentar*

7/2009 fra Norges Bank for omtale av KPI-FV

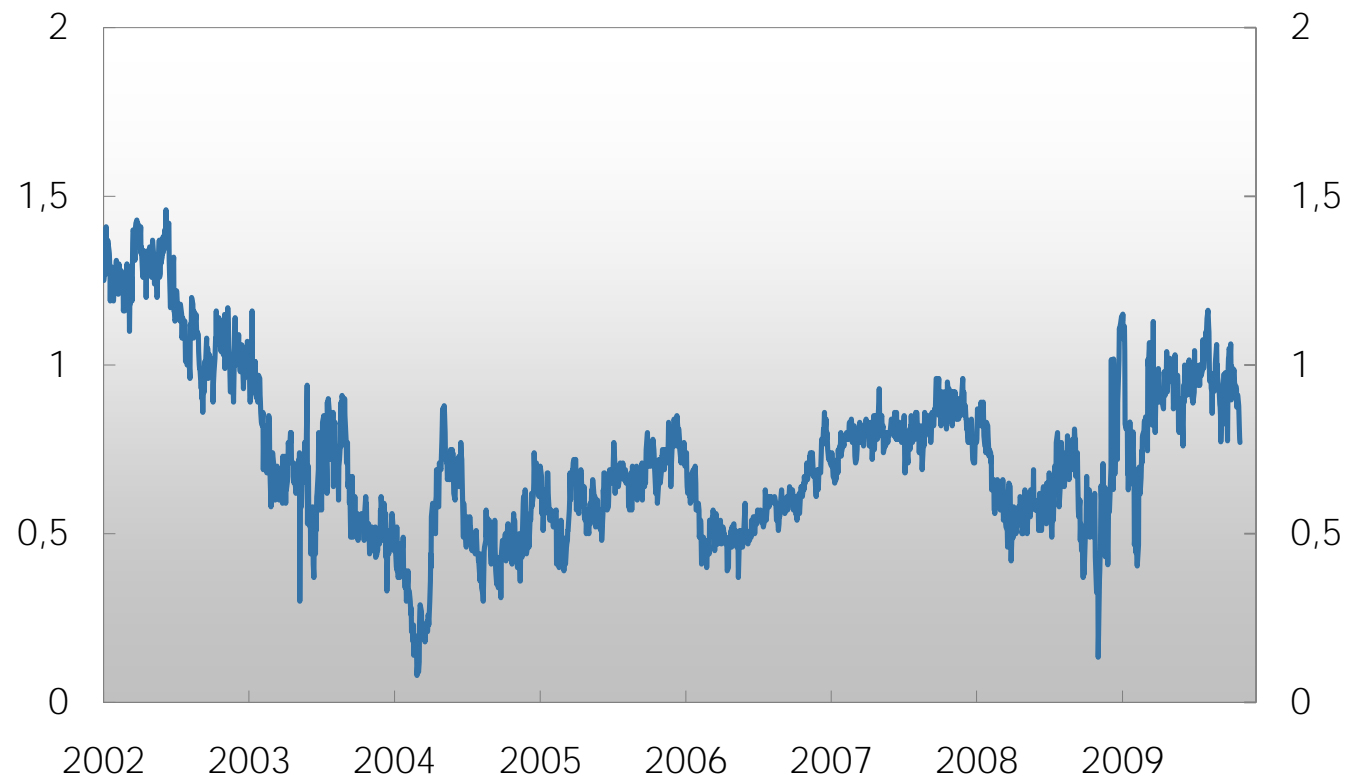
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.10 Forventet konsumprisvekst om to og fem år.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2002 – 3. kv. 2009

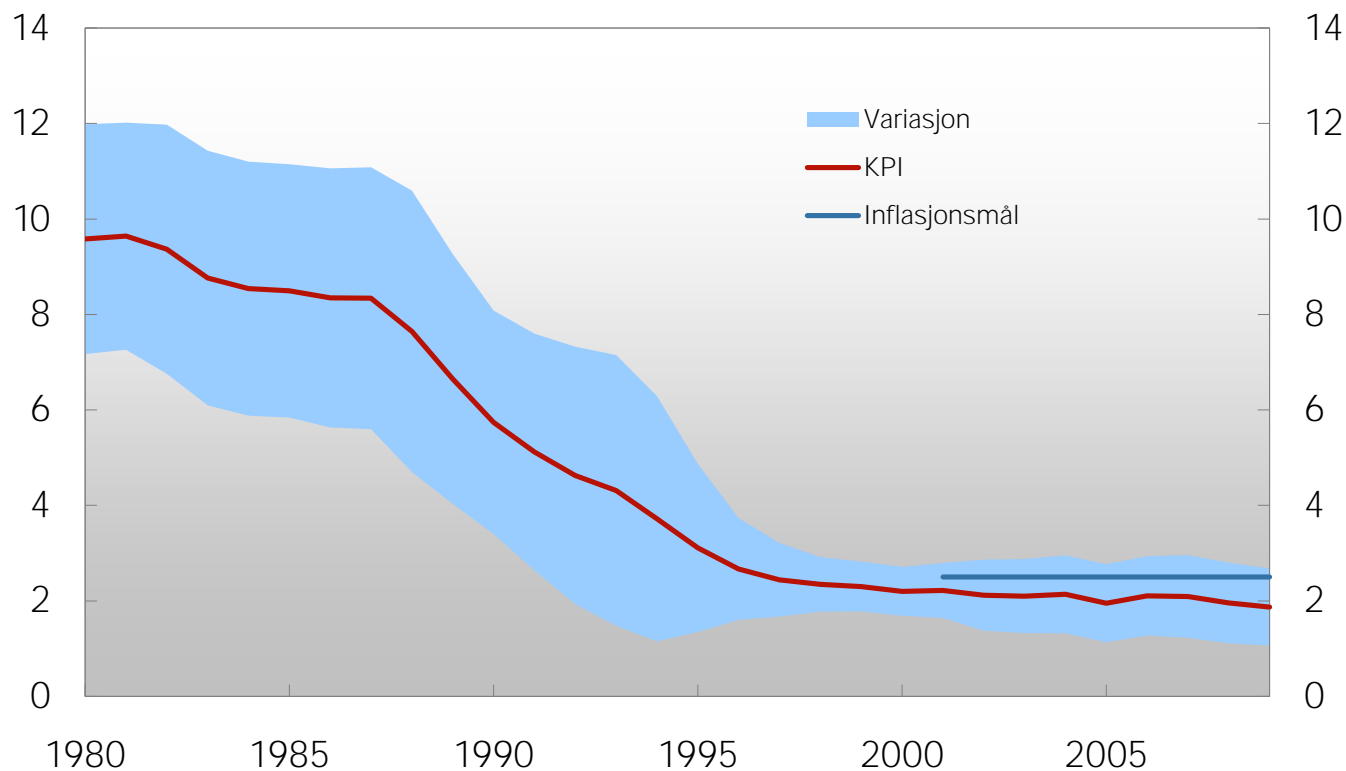
1) Gjennomsnitt av forventningene til arbeidslivsorganisasjoner og økonomer i finansnæringen og akademia
Kilder: TNS Gallup og Perduco

Figur 1.11 Differansen mellom femårs terminrenter om fem år i Norge og euroområdet. Prosentenheter. 1. januar 2002 – 22. oktober 2009

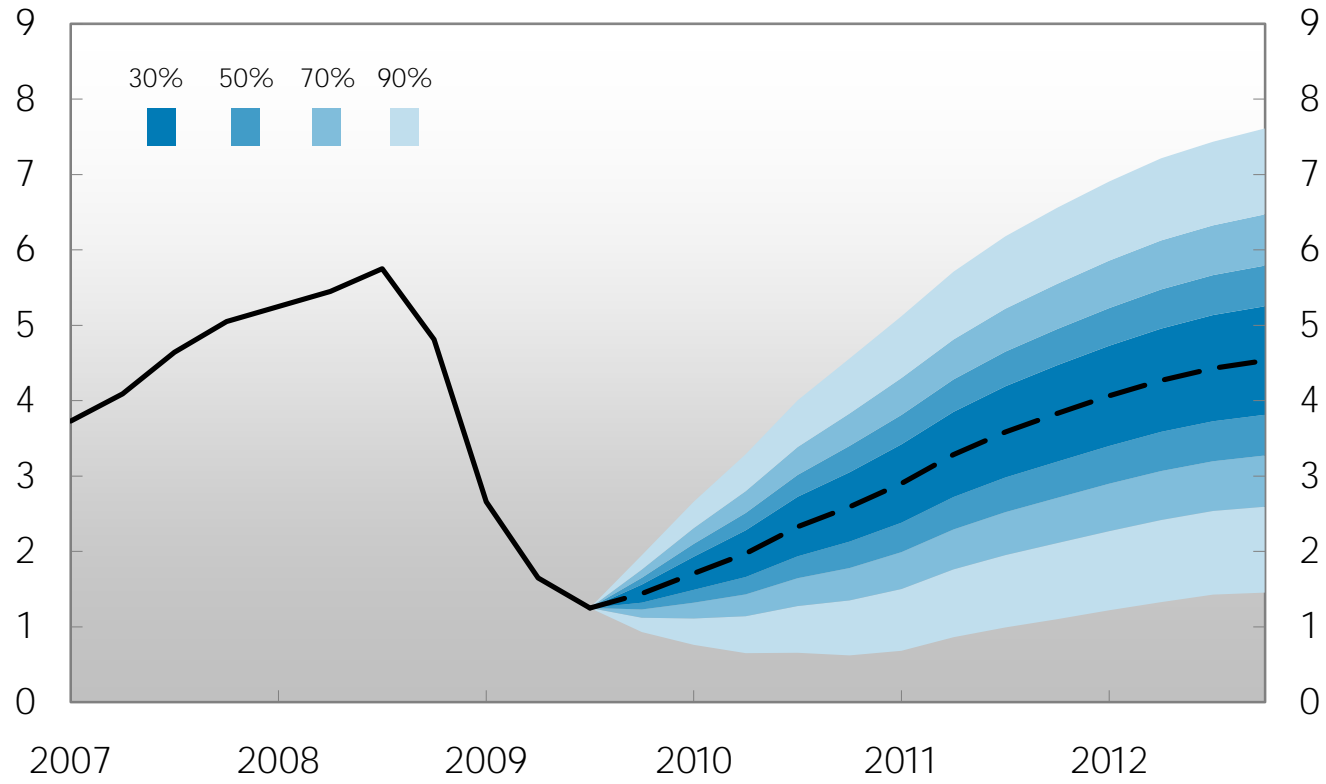
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 1.12 Inflasjon. Glidende tiårs gjennomsnitt¹⁾ og variasjon²⁾ i KPI³⁾. Prosent. 1980 – 2009

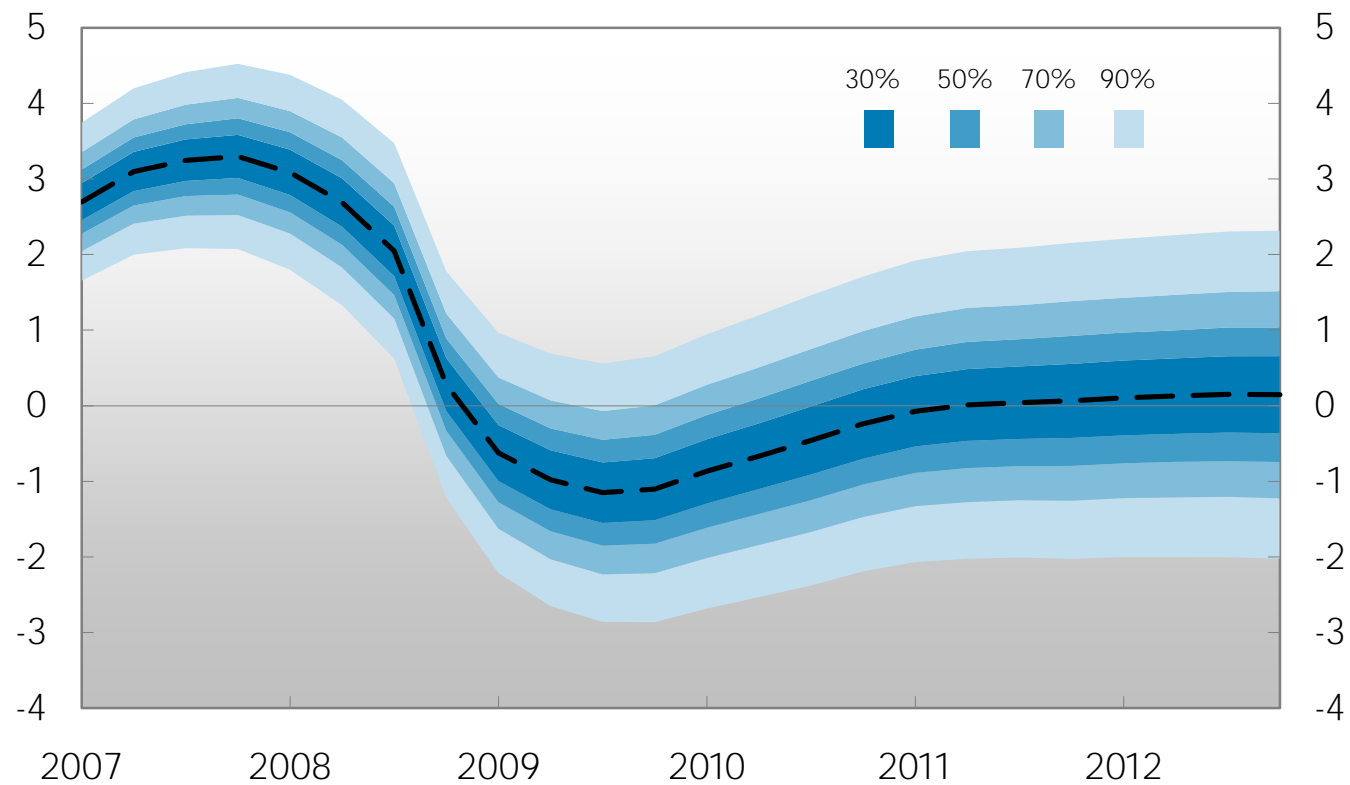
- 1) Det glidende gjennomsnittet er beregnet 7 år tilbake og to år fram
 - 2) Båndet rundt KPI er variasjonen i KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer i snittperioden, målt ved +/- ett standardavvik
 - 3) I beregningen er anslag for 2009 - 2011 fra PPR 3/09 lagt til grunn
- Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13a Anslag på styringsrenten i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Kvartalstall. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

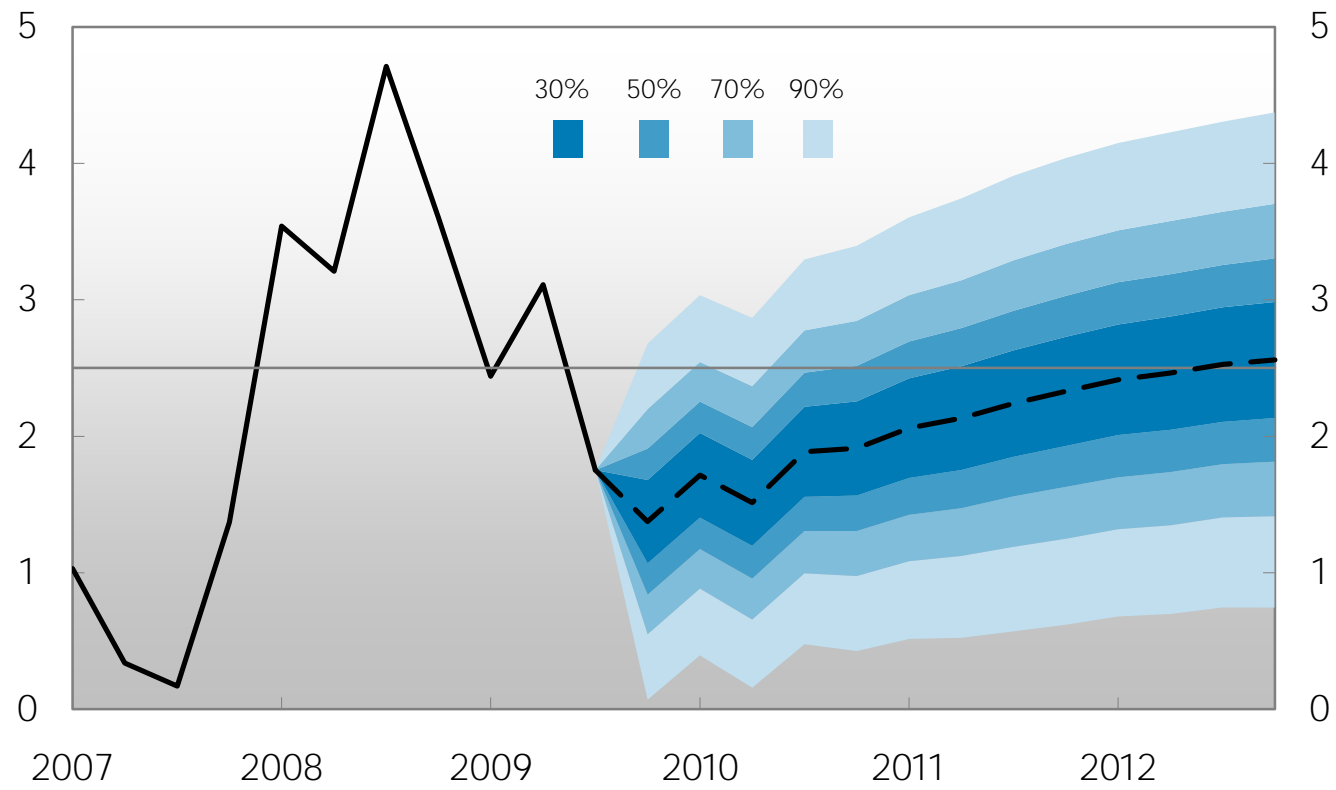
Kilde: Norges Bank

Figur 1.13b Anslag på produksjonsgapet¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Kvartalstall. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

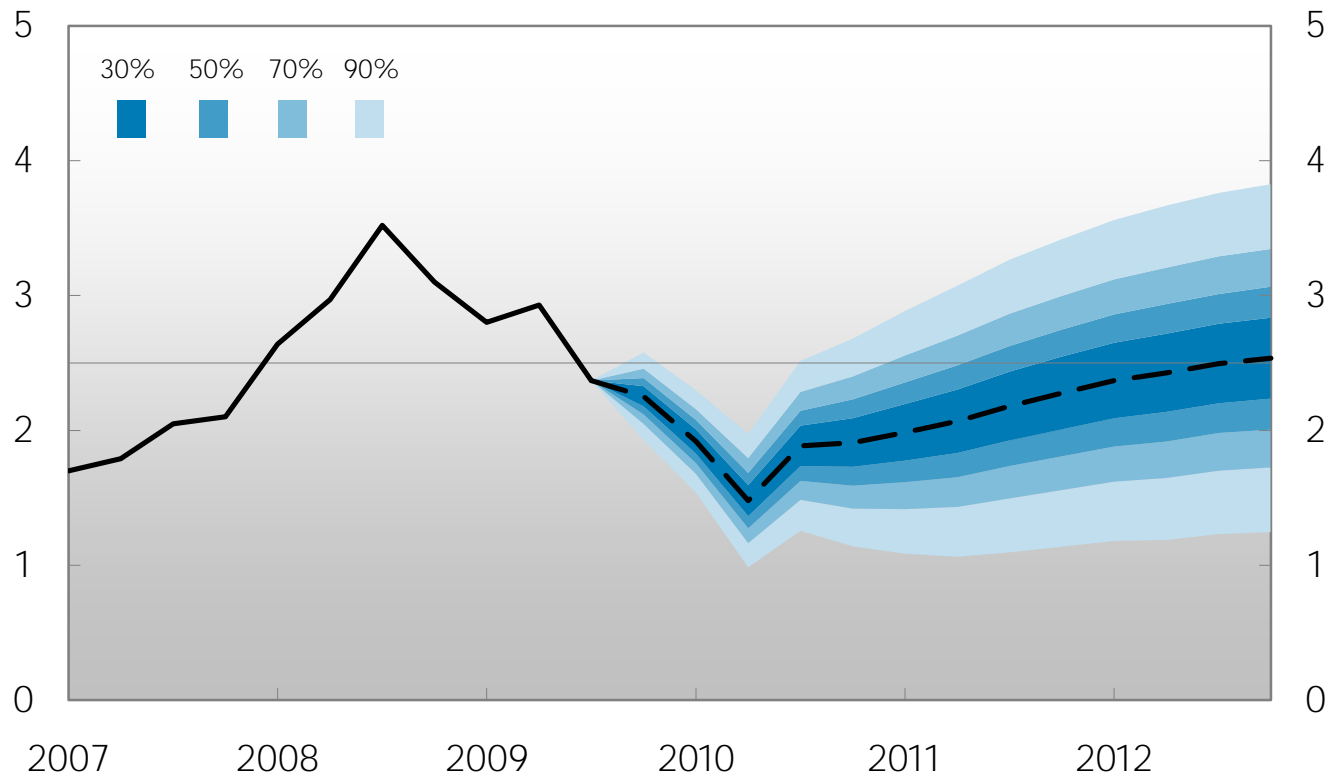
1) Prosentvis avvik mellom faktisk nivå og beregnet normalnivå for BNP Fastlands-Norge
Kilde: Norges Bank

Figur 1.13c Anslag på KPI i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

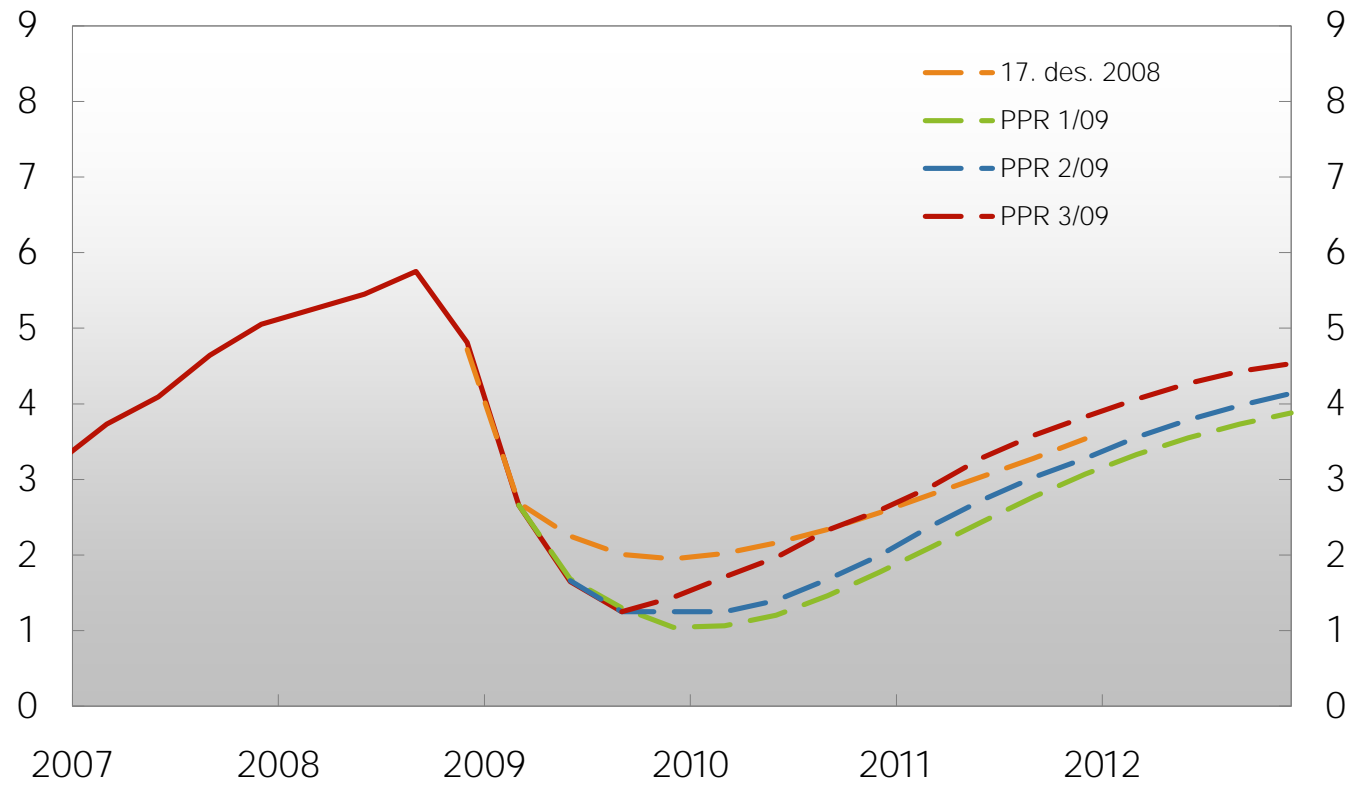
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.13d Anslag på KPIXE¹⁾ i referansebanen med usikkerhetsvifte.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

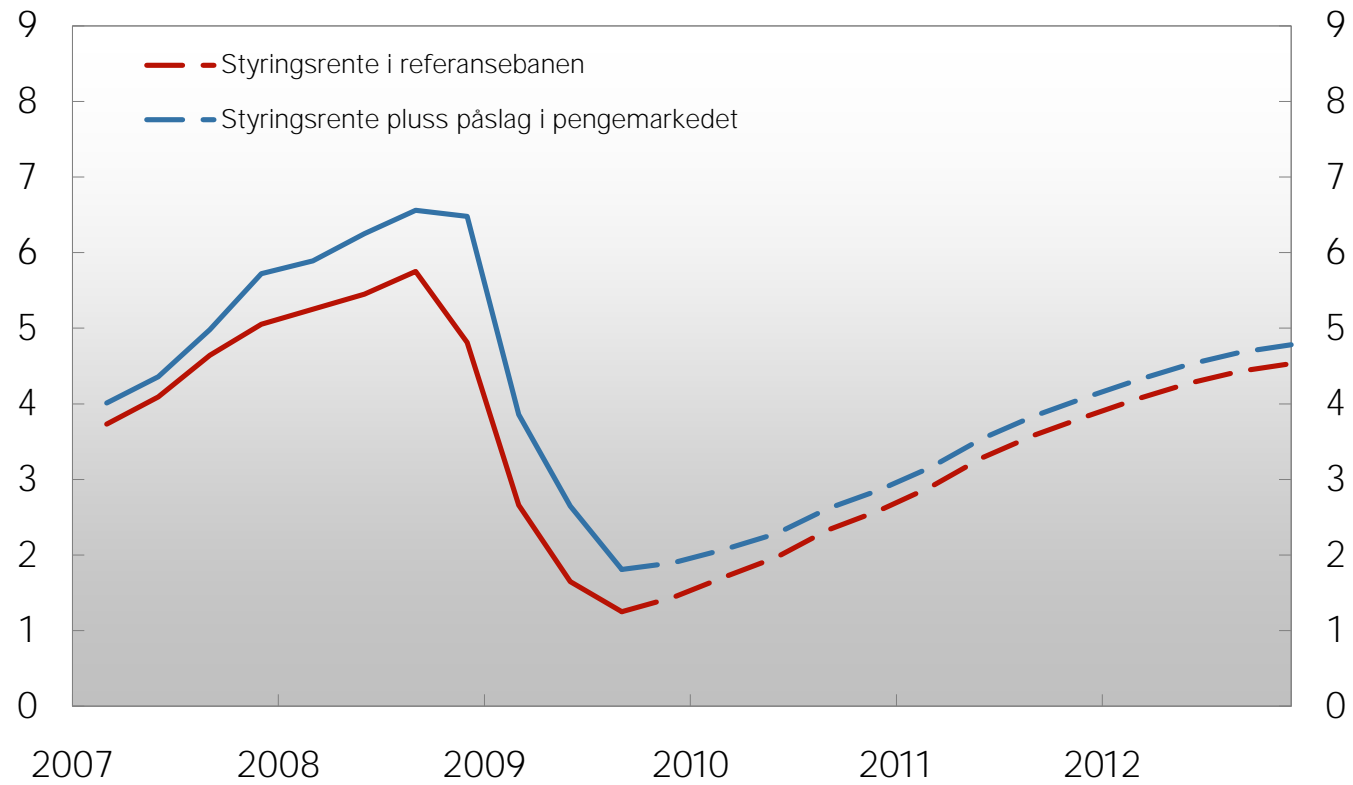
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser.
Se *Staff Memo 2008/7* og *Staff Memo 2009/3* fra Norges Bank for omtale av KPIXE
Kilde: Norges Bank

Figur 1.14 Styringsrenten i referansebanen 17. desember 2008, PPR 1/09, PPR 2/09 og PPR 3/09. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

Kilde: Norges Bank

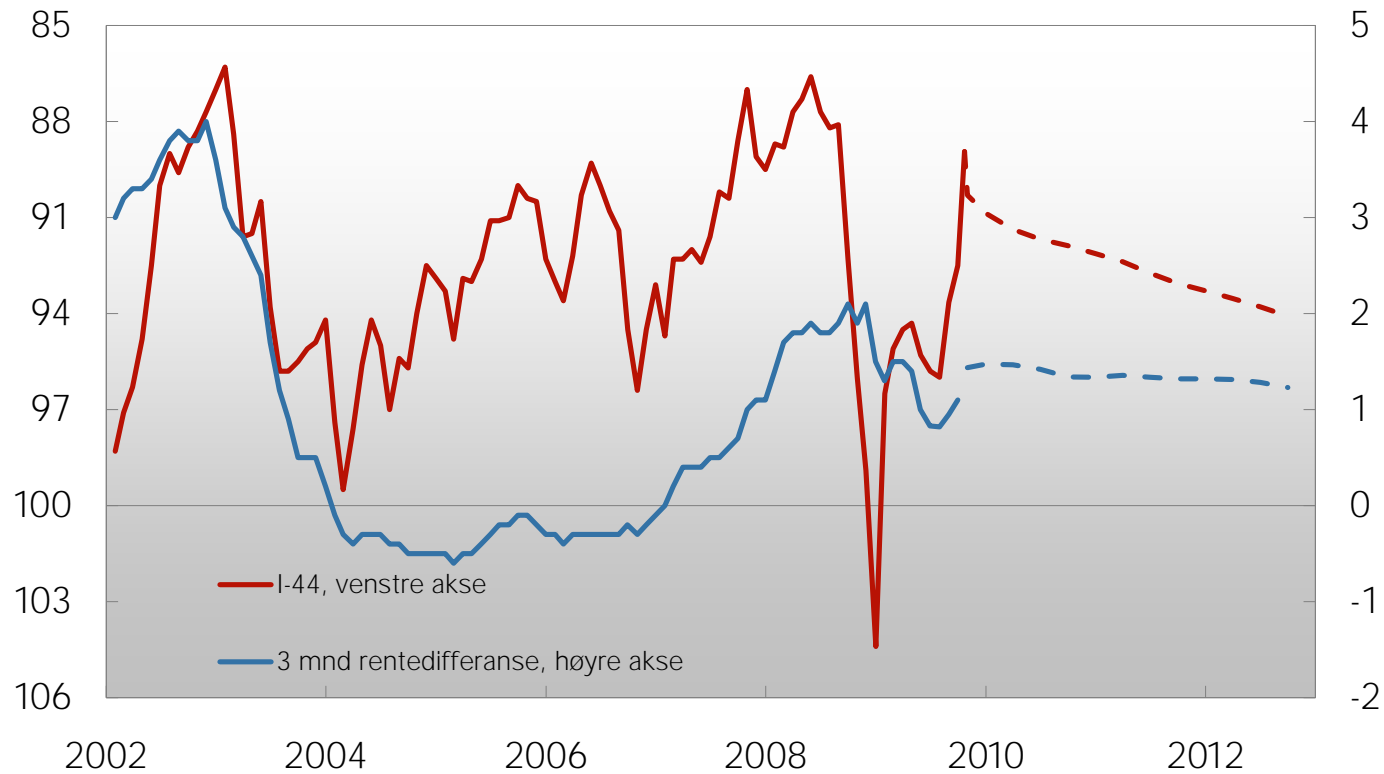
Figur 1.15 Styringsrenten i referansebanen og styringsrenten med påslag i det norske pengemarkedet.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

1) Norges Banks anslag fra 4. kvartal 2009

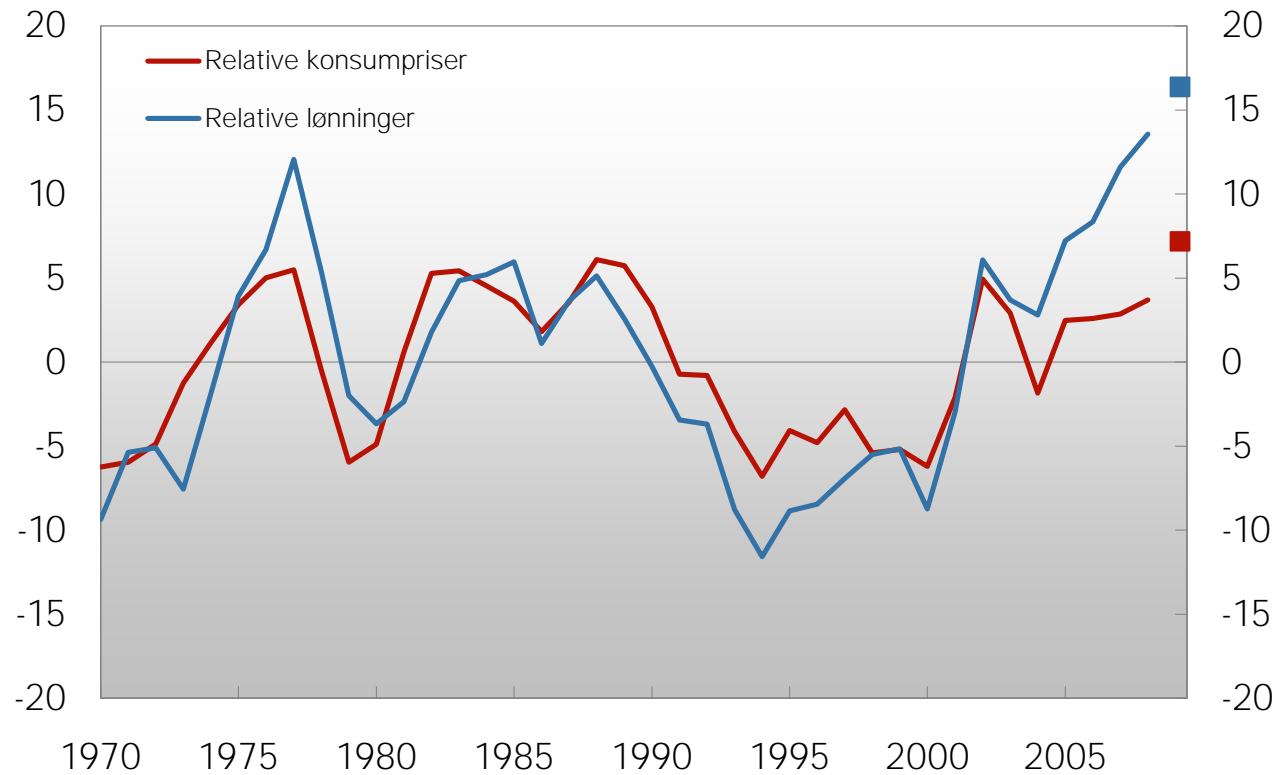
Kilde: Norges Bank

Figur 1.16 Differansen mellom tremåneders pengemarkedsrenter i Norge og hos handelspartnerne, og importveid valutakurs (I-44)¹⁾. Månedstall (historisk) og kvartalstall (fremover). Januar 2002 – desember 2012

1) Stigende kurve betyr sterkere kronkurs
 Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

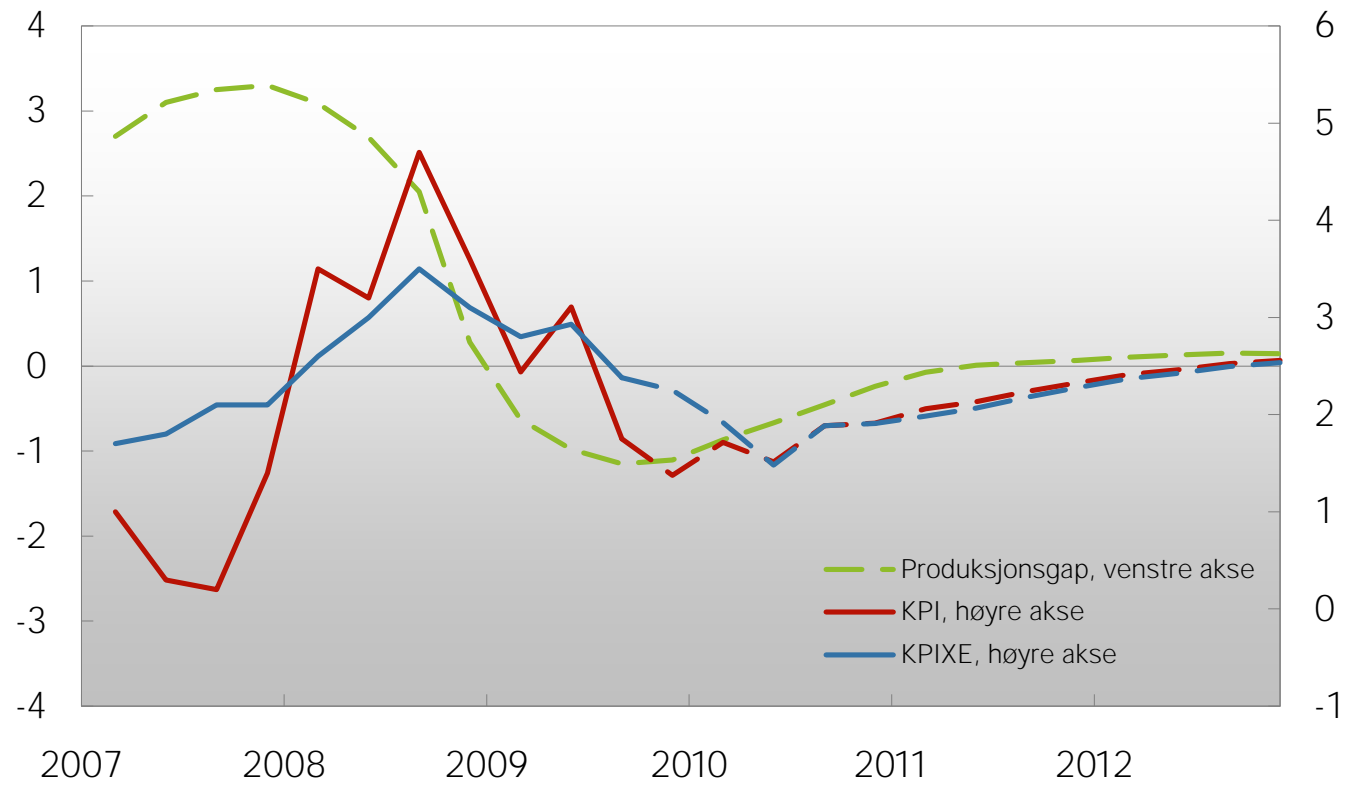
Figur 1.17 Realvalutakurser. Avvik fra gjennomsnittet i perioden 1970 – 2008. Prosent. 1970 – 2009¹⁾

1) Punktene viser gjennomsnittet for 16. – 22. oktober 2009. Stigende kurve indikerer svakere konkurranseevne

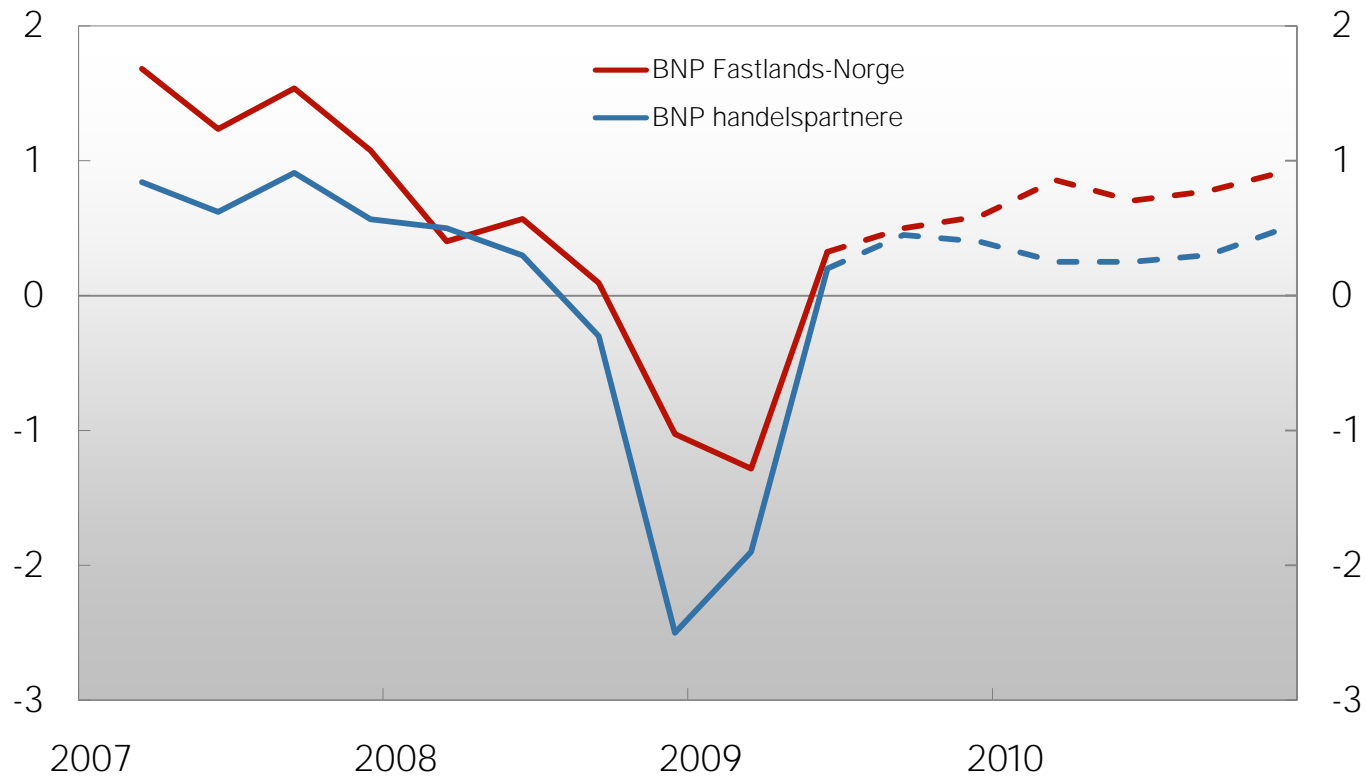
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 1.18 Anslag på inflasjonen og produksjonsgapet i referansebanen.
Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

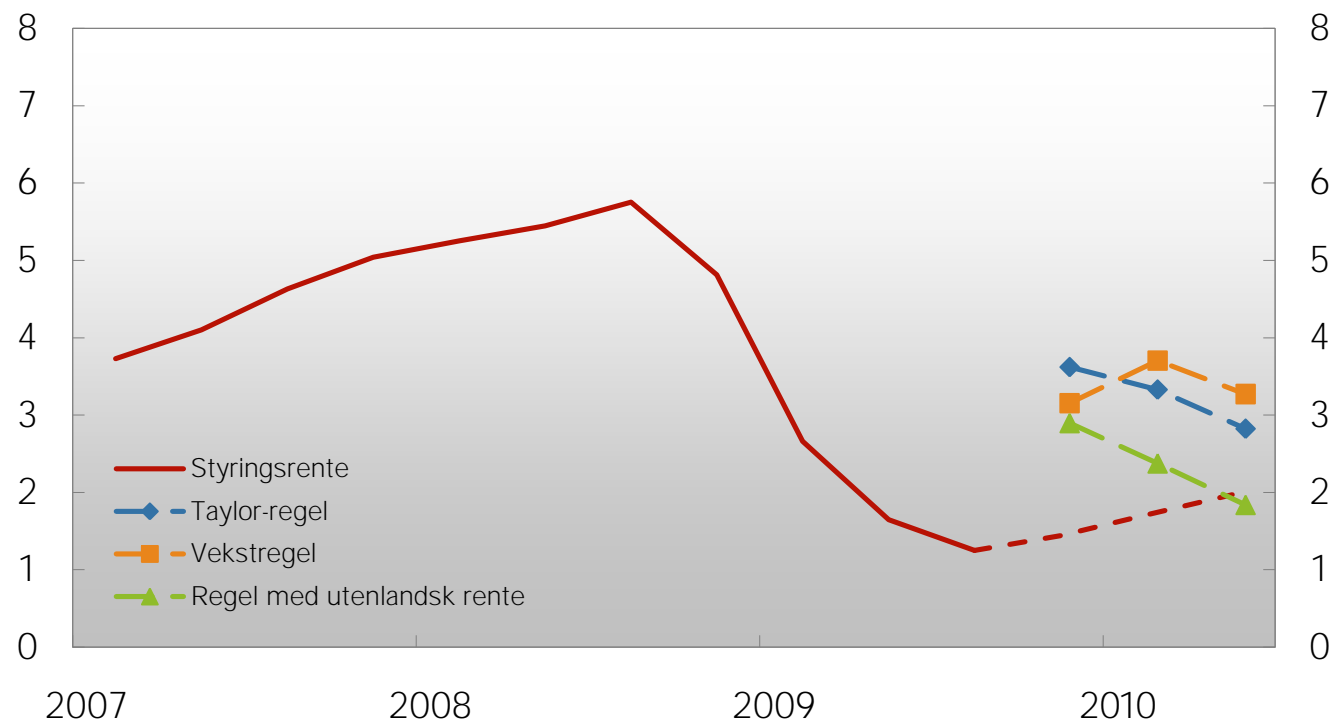
Figur 1.19 BNP-vekst fra forrige kvartal. Norge og handelspartnere.
Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2010¹⁾

1) Anslag fra 2. kv. 2009

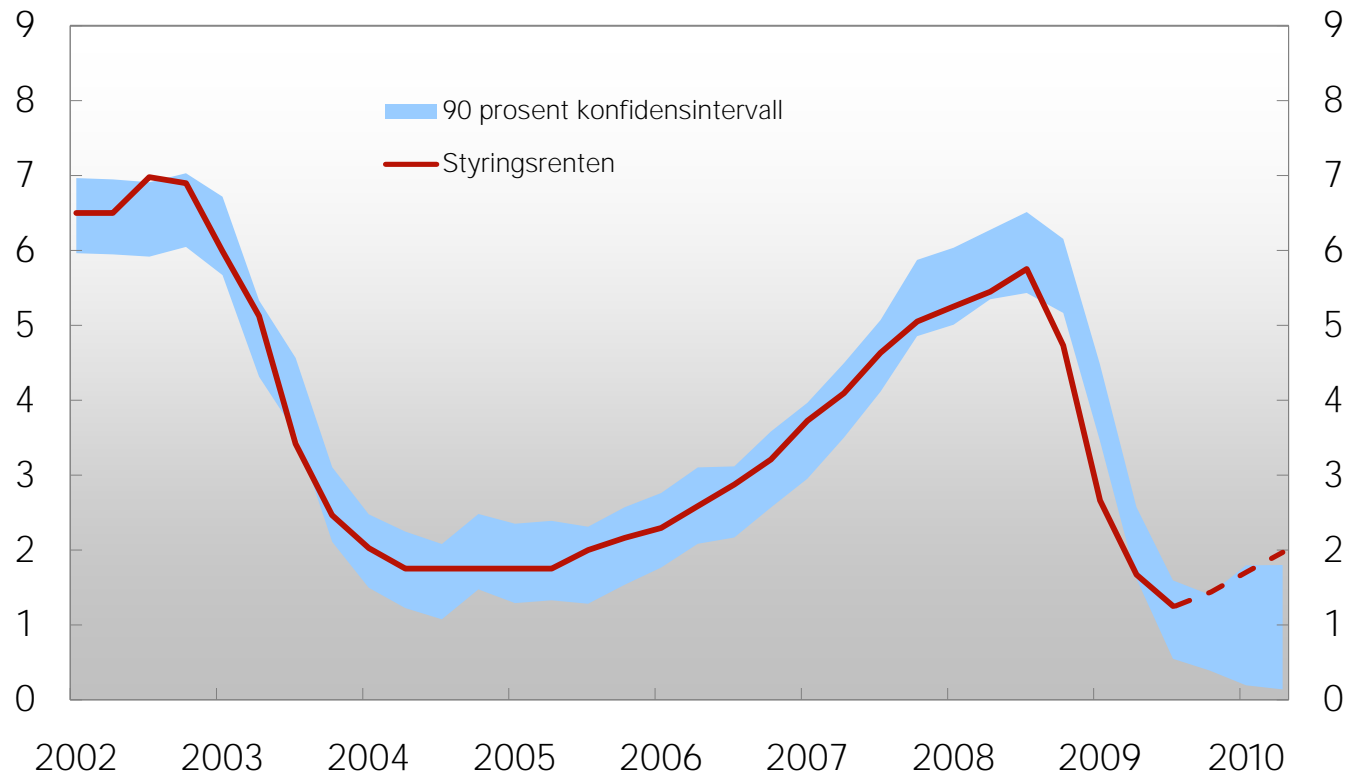
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1.20 Styringsrente og beregnede enkle renteregler.¹⁾
Prosent. 1. kv. 2007 – 2. kv. 2010

1) Beregningene er basert på Norges Banks anslag på produksjonsgapet, konsumprisene justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser (KPIXE) og tremåneders pengemarkedsrente. For å sammenlikne med styringsrenten er de enkle reglene justert for risikopremien i tremåneders pengemarkedsrente
Kilde: Norges Bank

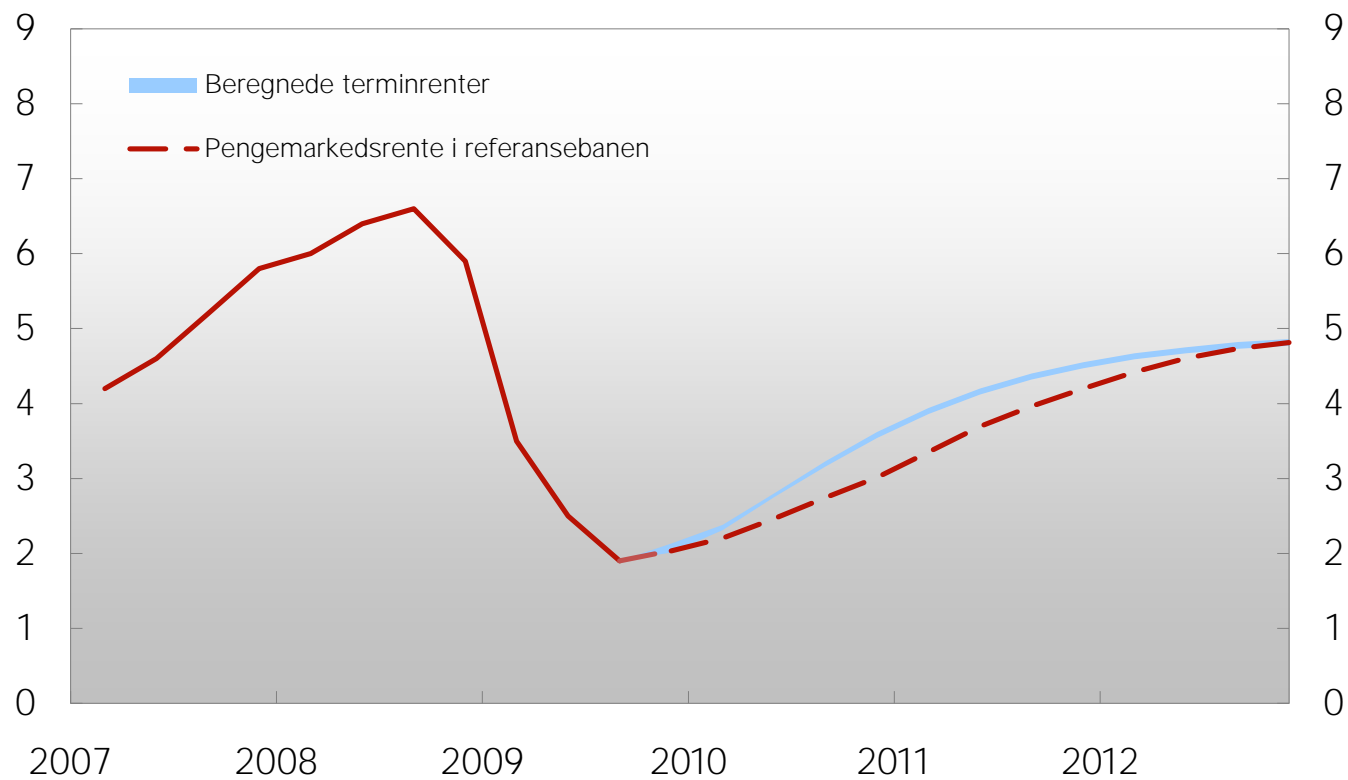
Figur 1.21 Styringsrente og renteutvikling som følger av Norges Banks gjennomsnittlige mønster i rentesettingen.¹⁾ Prosent. 1. kv. 2002 – 2. kv. 2010

1) Renteutviklingen forklares av utviklingen i inflasjon, BNP-vekst i Fastlands-Norge, lønnsvekst og styringsrente hos handelspartnerne. Nærmere utdyping er gitt i *Staff Memo 2008/3*

Kilde: Norges Bank

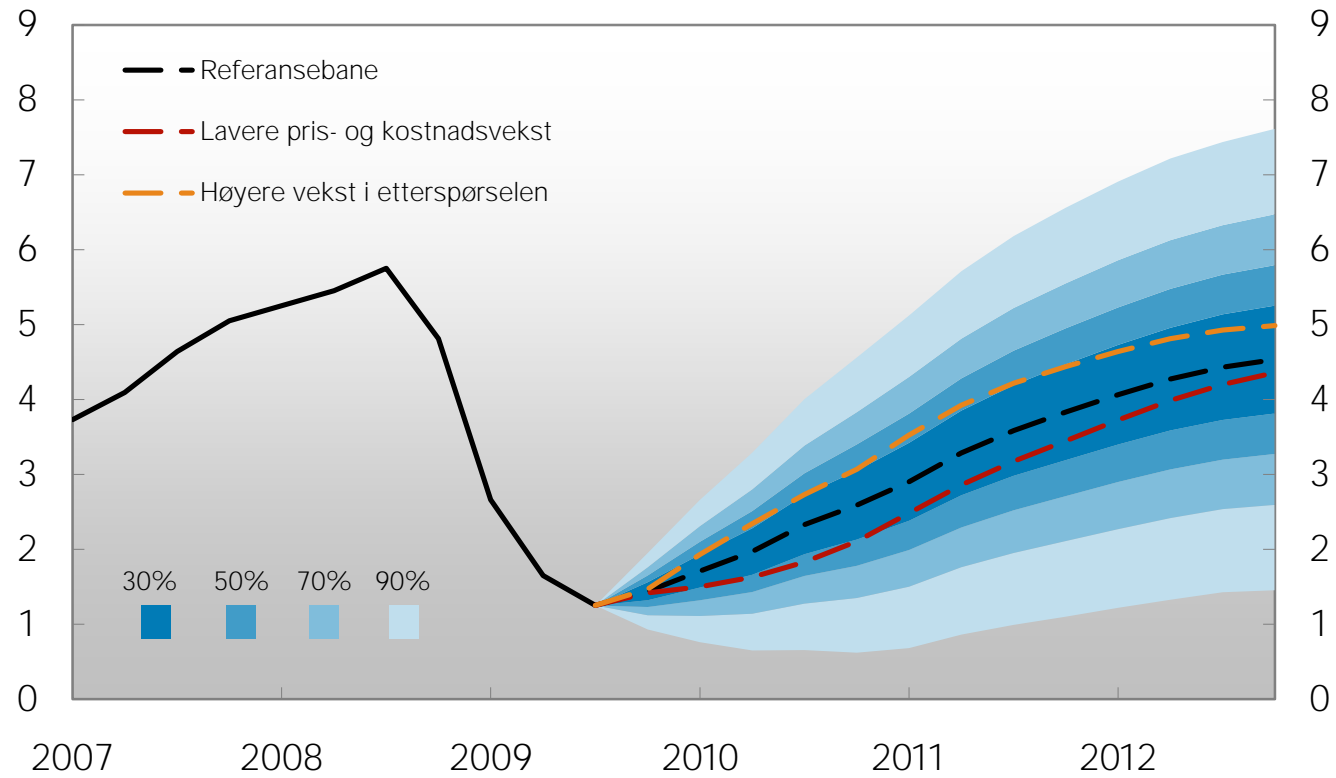
Figur 1.22 Tremåneders pengemarkedsrente i referansebanen og beregnede terminrenter¹⁾. Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

1) Terminrentene er basert på rentene i pengemarkedet og renteswapper. Det blå intervallet viser høyeste og laveste rente i tidsrommet 9. – 22. oktober 2009

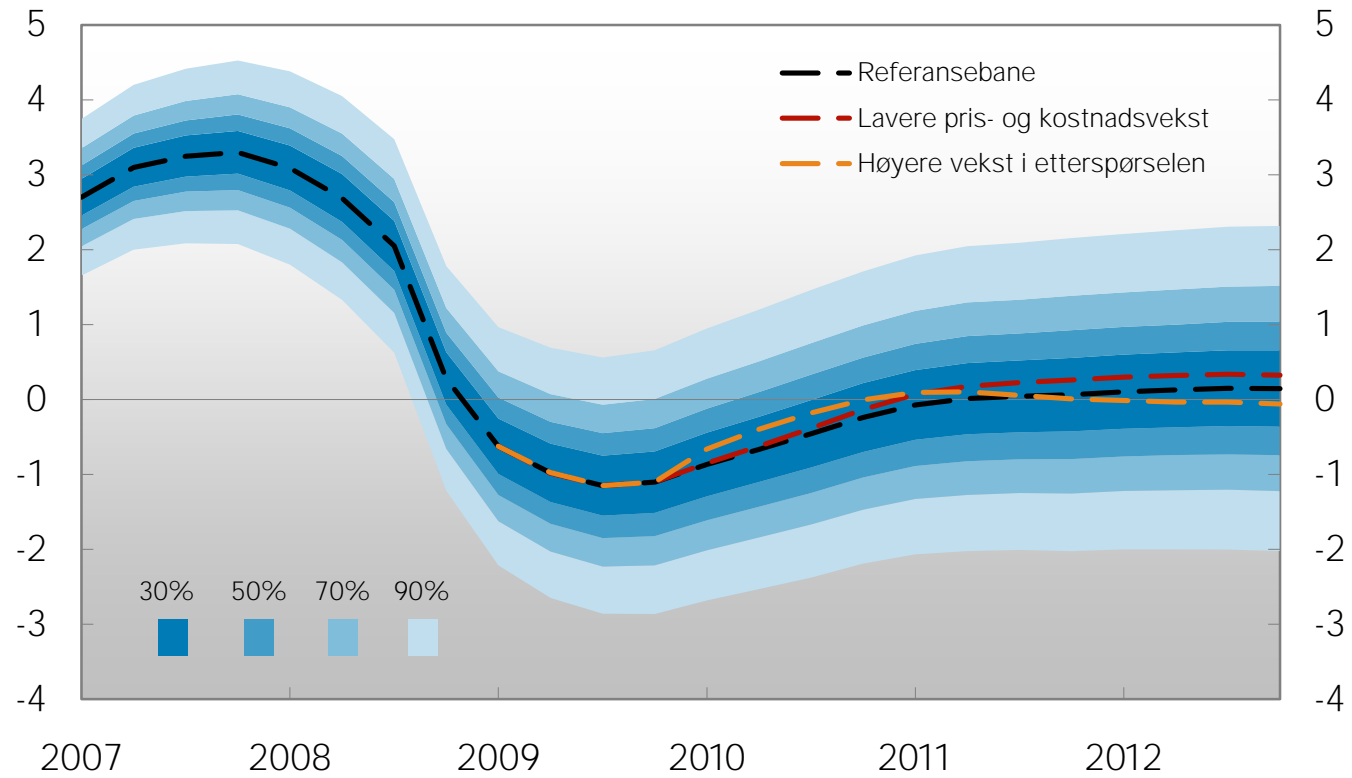
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23a Styringsrenten i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene
Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

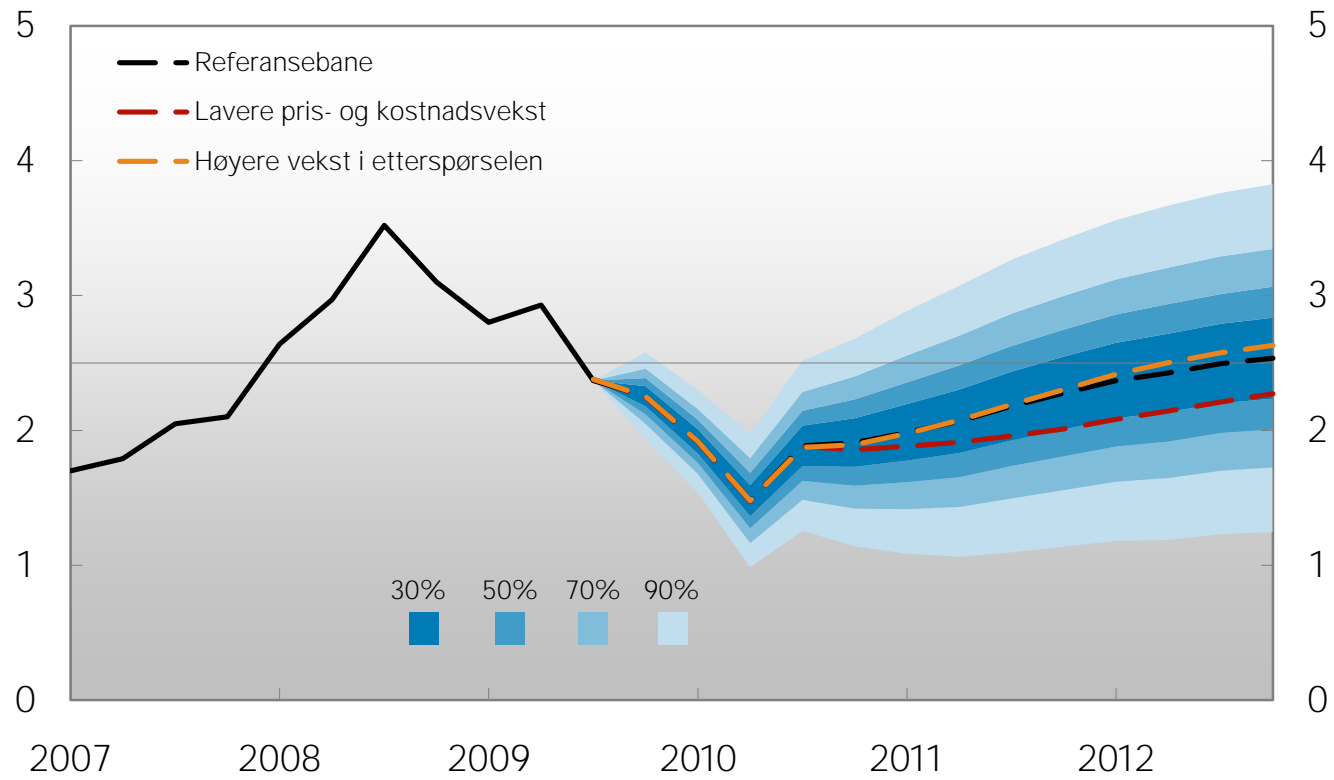
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23b Produksjonsgapet i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene. Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

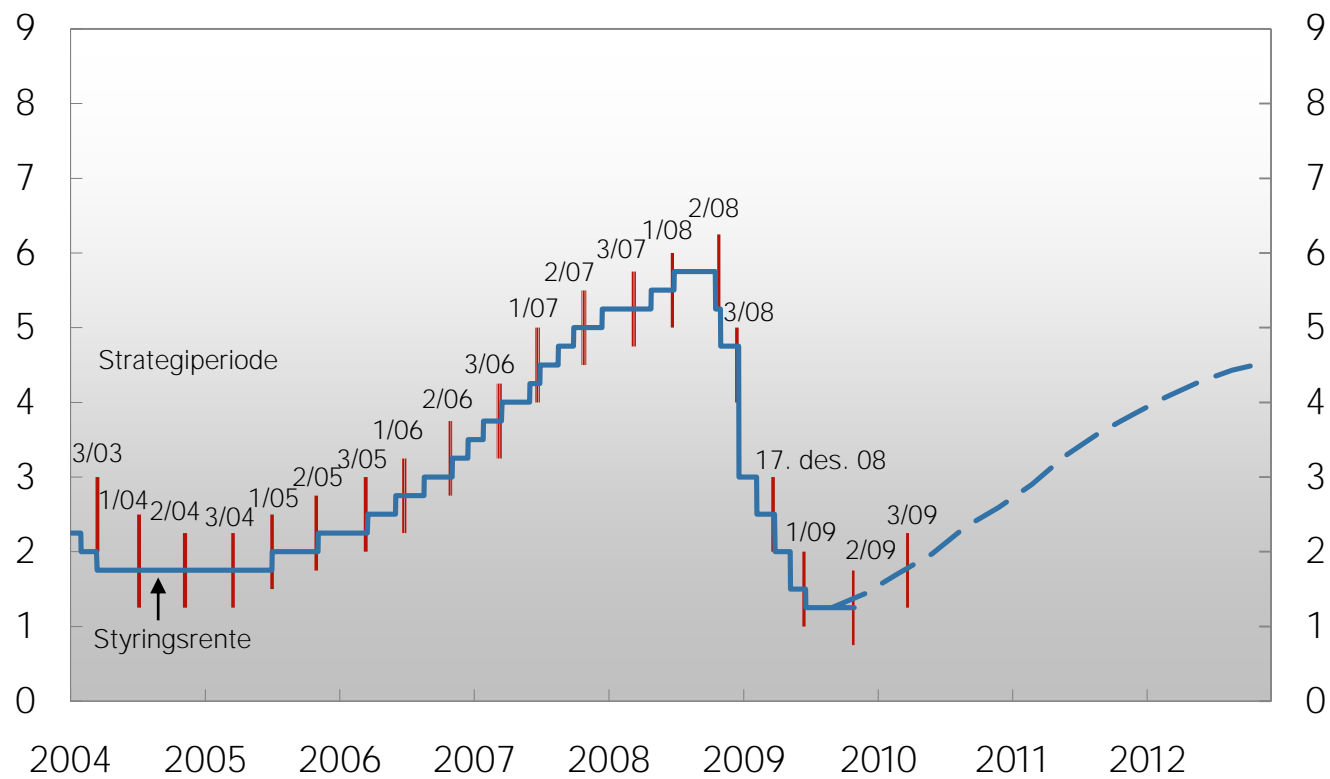
Kilde: Norges Bank

Figur 1.23c KPIXE i referansebanen og i de alternative utviklingsbanene.
Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

Kilde: Norges Bank

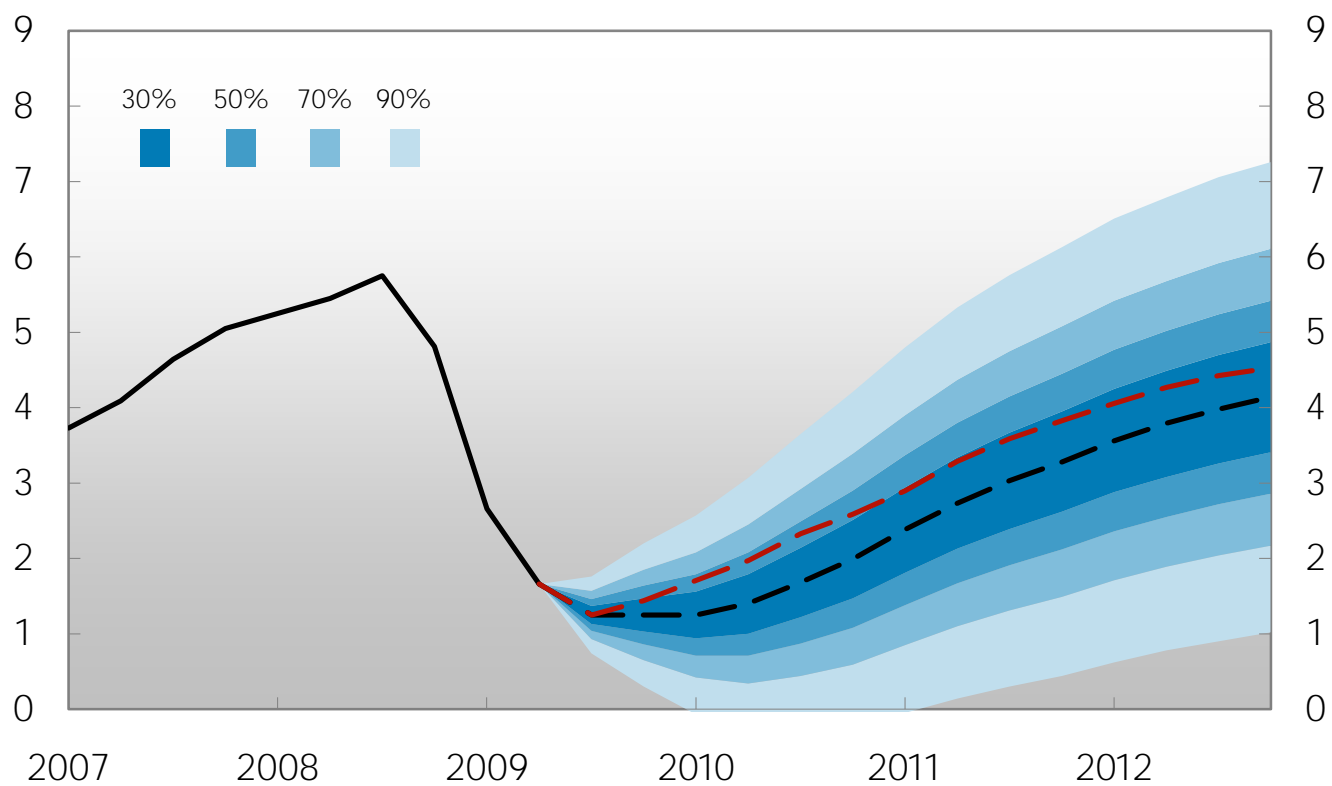
Figur 1.24 Intervall for styringsrenten ved utgangen av hver strategiperiode, faktisk utvikling¹⁾ og anslag. Prosent.
Januar 2004 – desember 2012

1) Hovedstyrets rentebeslutning 28. oktober 2009 er ikke innarbeidet

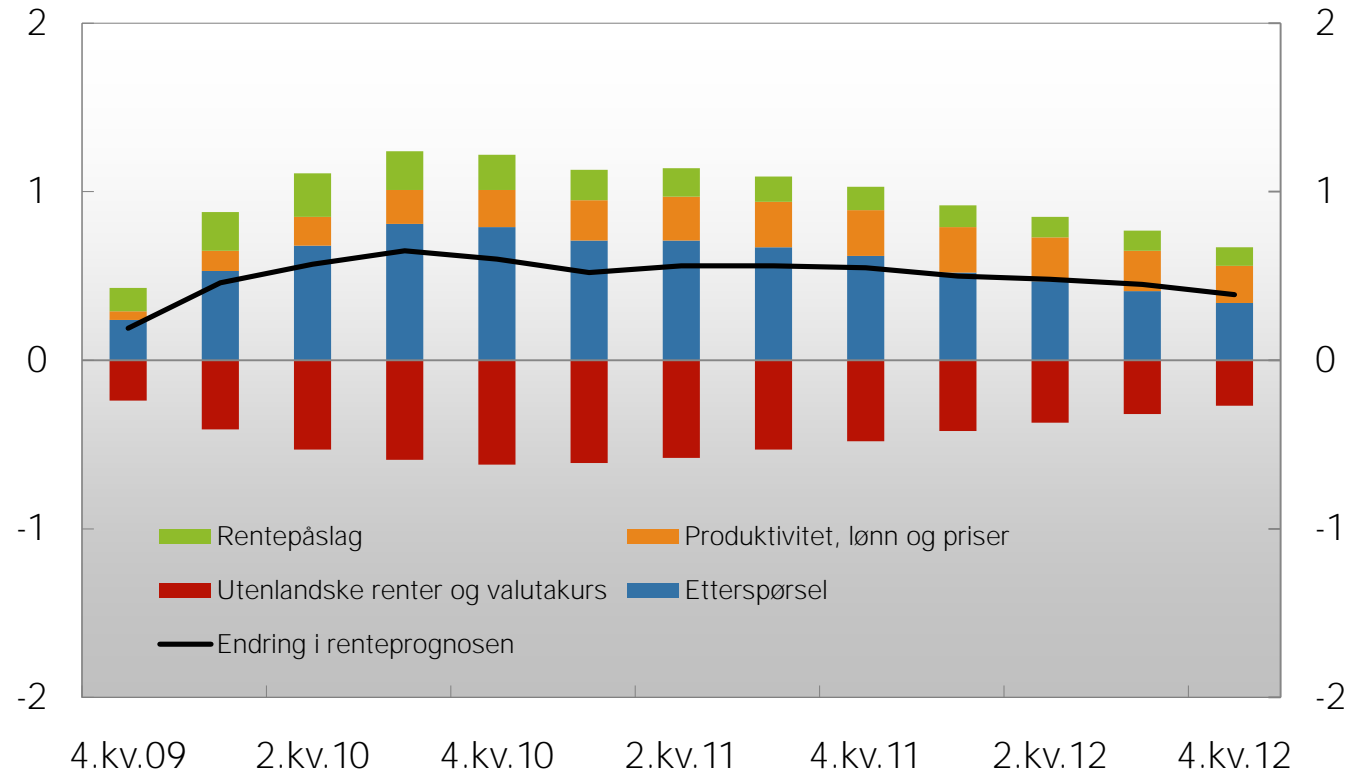
Kilde: Norges Bank

Figur 1 Styringsrenten i referansebanen fra PPR 2/09 med usikkerhetsvifte og styringsrenten i referansebanen fra PPR 3/09 (rød linje). Prosent. Kvartalstall. 1. kv. 2007 – 4. kv. 2012

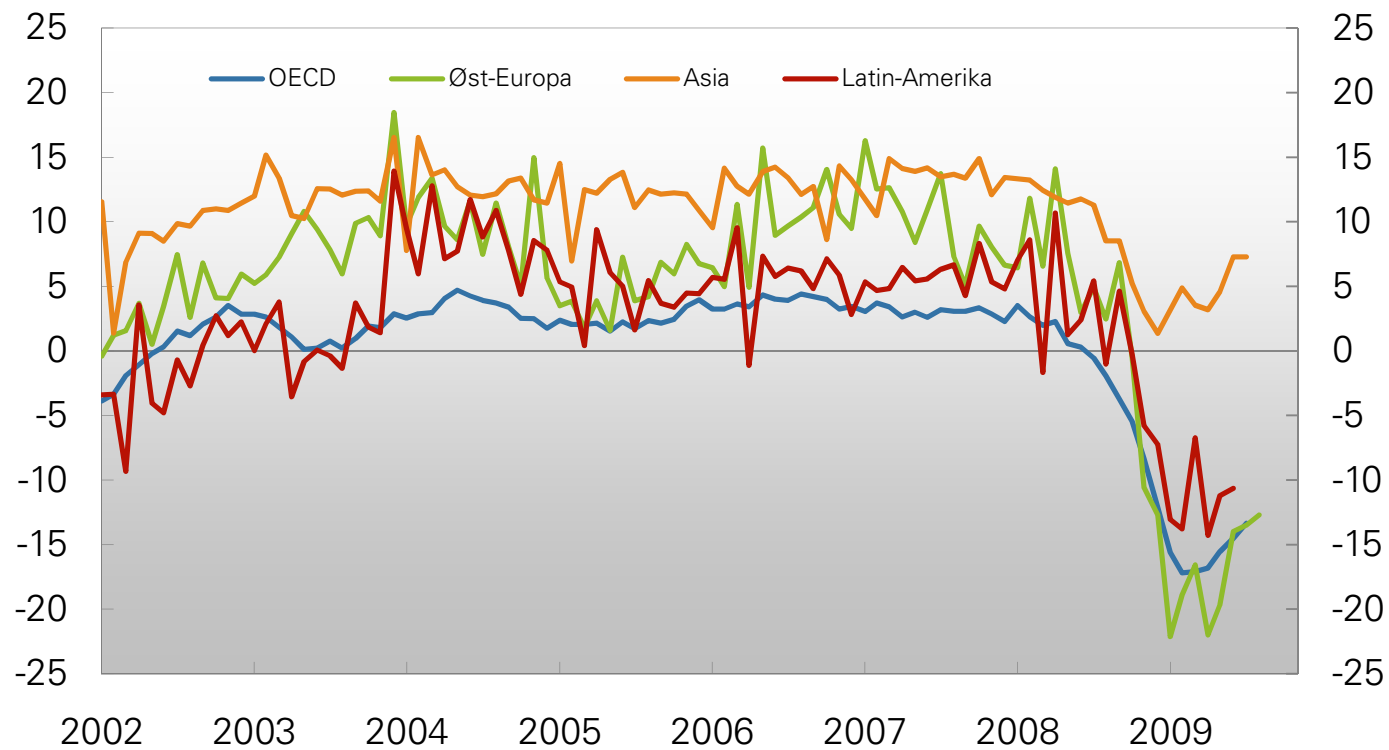
Kilde: Norges Bank

Figur 2 Faktorer bak endringer i renteprognosen fra PPR 2/09.
Akkumulerte bidrag. Prosentenheter. 4. kv. 2009 – 4. kv. 2012

Kilde: Norges Bank

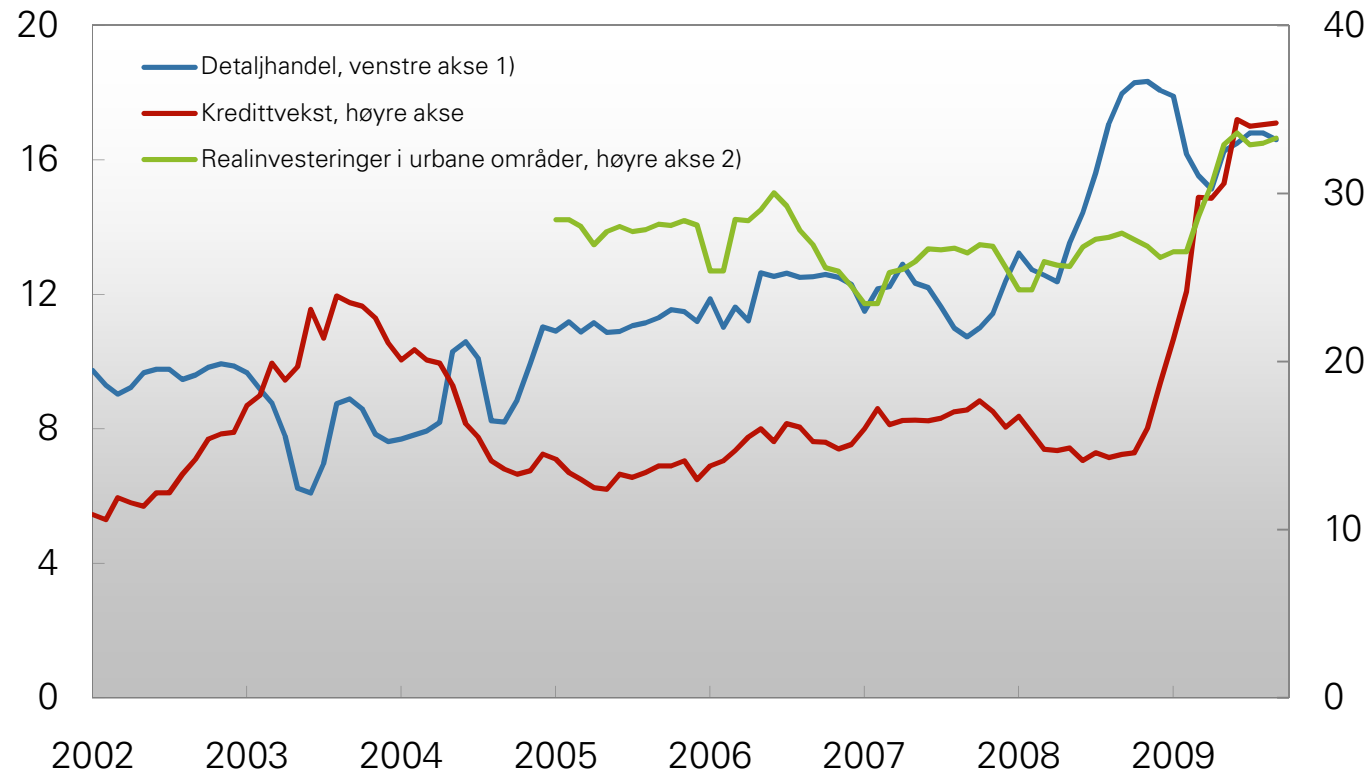
Figur 2.1 Industriproduksjon i OECD og fremvoksende regioner¹⁾.
Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2002 – august 2009

1) Vektet med BNP-vekter (PPP). Se Aktuell kommentar 8/2009 for hvilke land som inngår i de ulike regionene

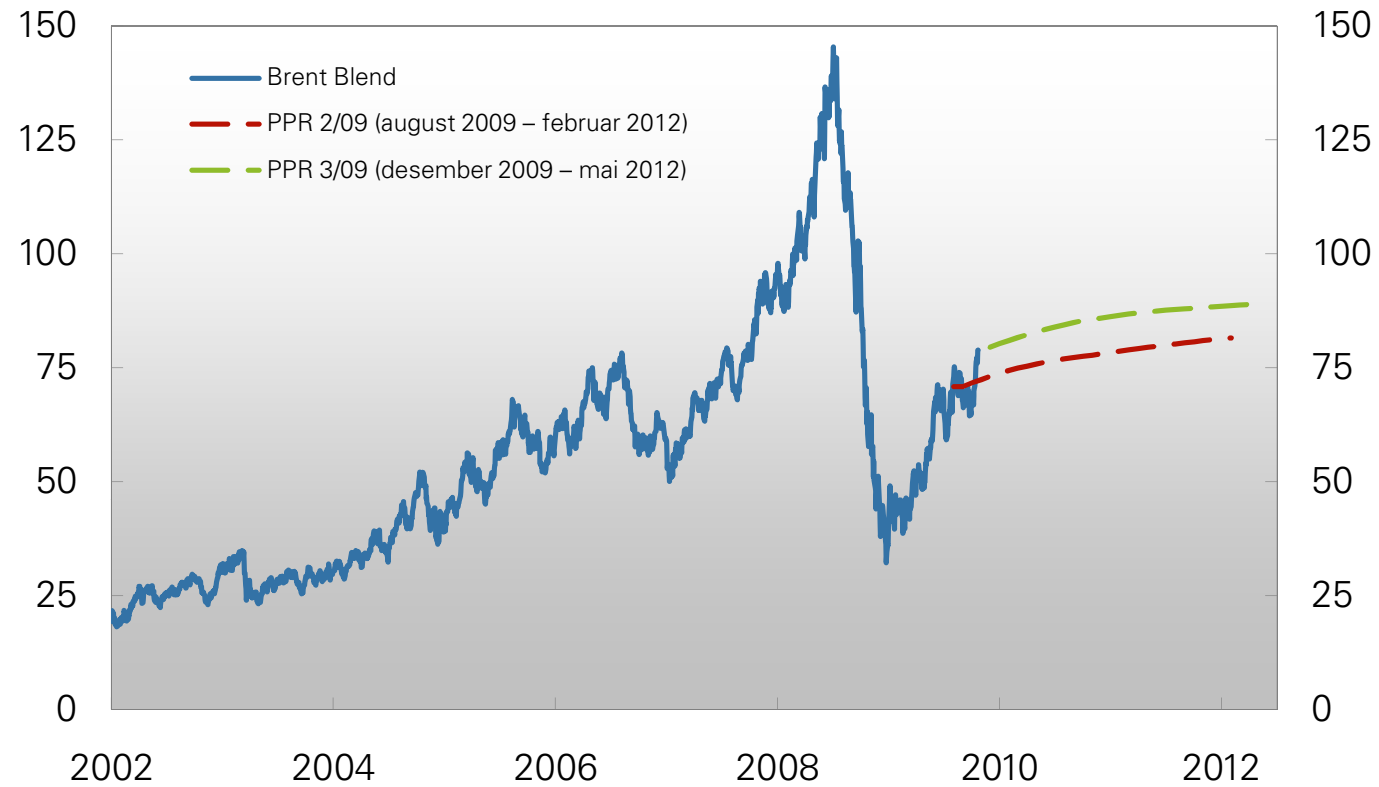
Kilder: IMF, Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.2 Investeringer, kredittvekst og detaljhandel i Kina.
Tolv månedersvekst. Januar 2002 – september 2009

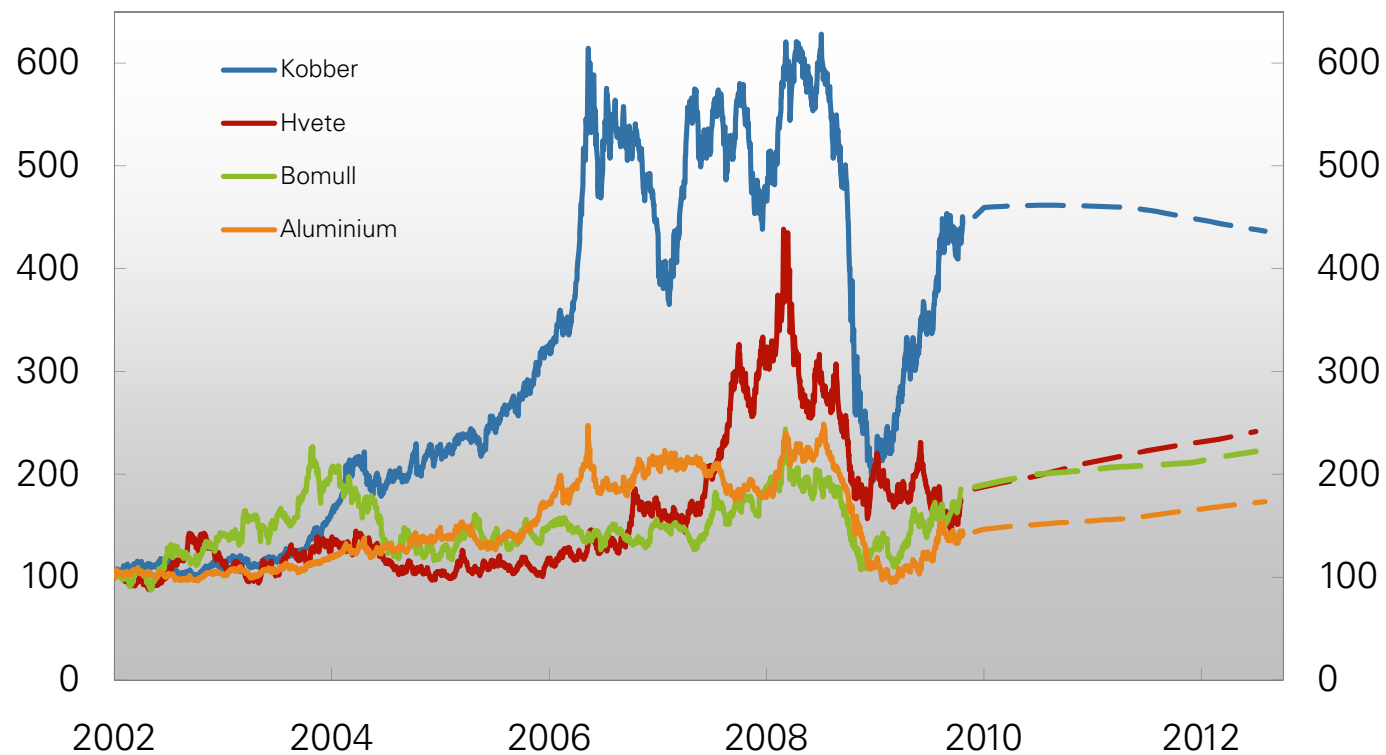
1) Deflatert med KPI, tre måneders glidende gjennomsnitt
2) Vekst hittil i år sammenlignet med samme periode i fjor
Kilder: Thomson Reuters, CEIC og Norges Bank

Figur 2.3 Oljepris (Brent Blend) i USD per fat. 1. januar 2002 – 22. oktober 2009
Terminpriser (stiplet) PPR 2/09 og PPR 3/09

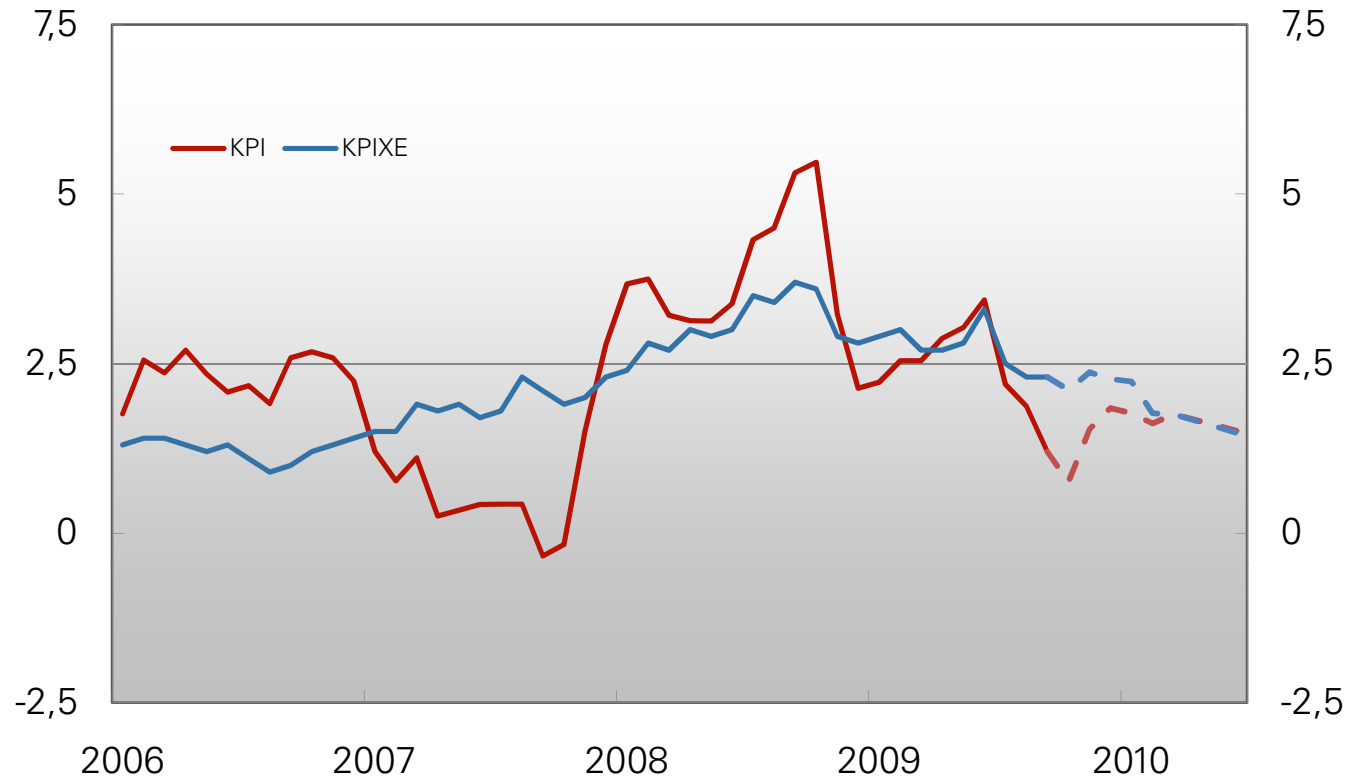
Kilder: Thomson Reuters og Norges Bank

Figur 2.4 Råvarepriser i dollar. Indeks. 2. januar 2002 = 100.
2. januar 2002 – 22. oktober 2009. Terminpriser fra 22. oktober 2009
(stiplet). Desember 2009 – august 2012

Kilder: Thomson Reuters, Chicago Board of Trade, ICE og Norges Bank

Figur 2.5 KPI og KPIXE¹⁾. Tolvmånedersvekst. Prosent.
Januar 2006 – juni 2010²⁾

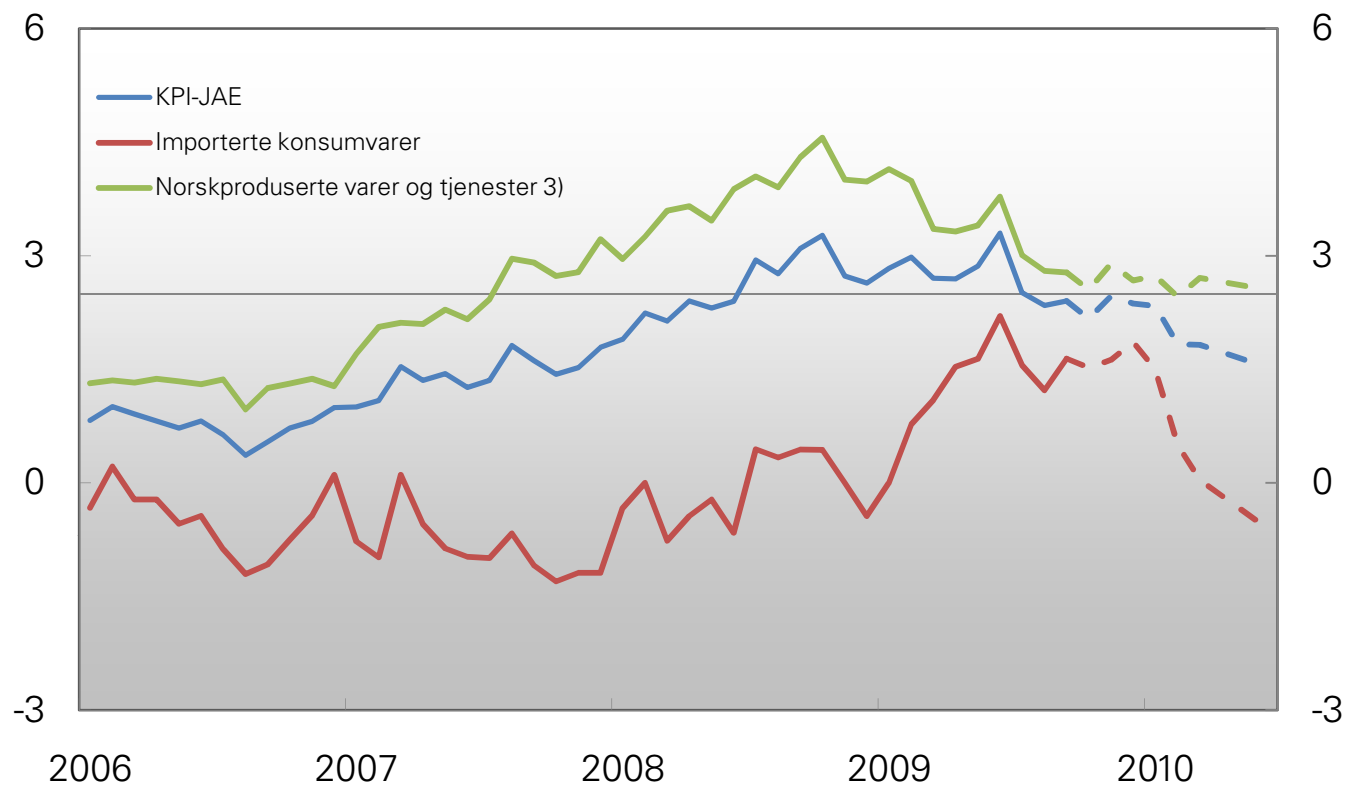
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser.

Se Staff Memo 2008/7 og Staff Memo 2009/3 fra Norges Bank for omtale av KPIXE

2) Anslag for oktober 2009 – juni 2010 (stiplet). Månedstall fram til mars 2010, deretter kvartalstall

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.6 KPI-JAE¹⁾. Totalt og fordelt etter leveringssektorer.
 Tolv månedersvekst. Prosent. Januar 2006 – juni 2010²⁾

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

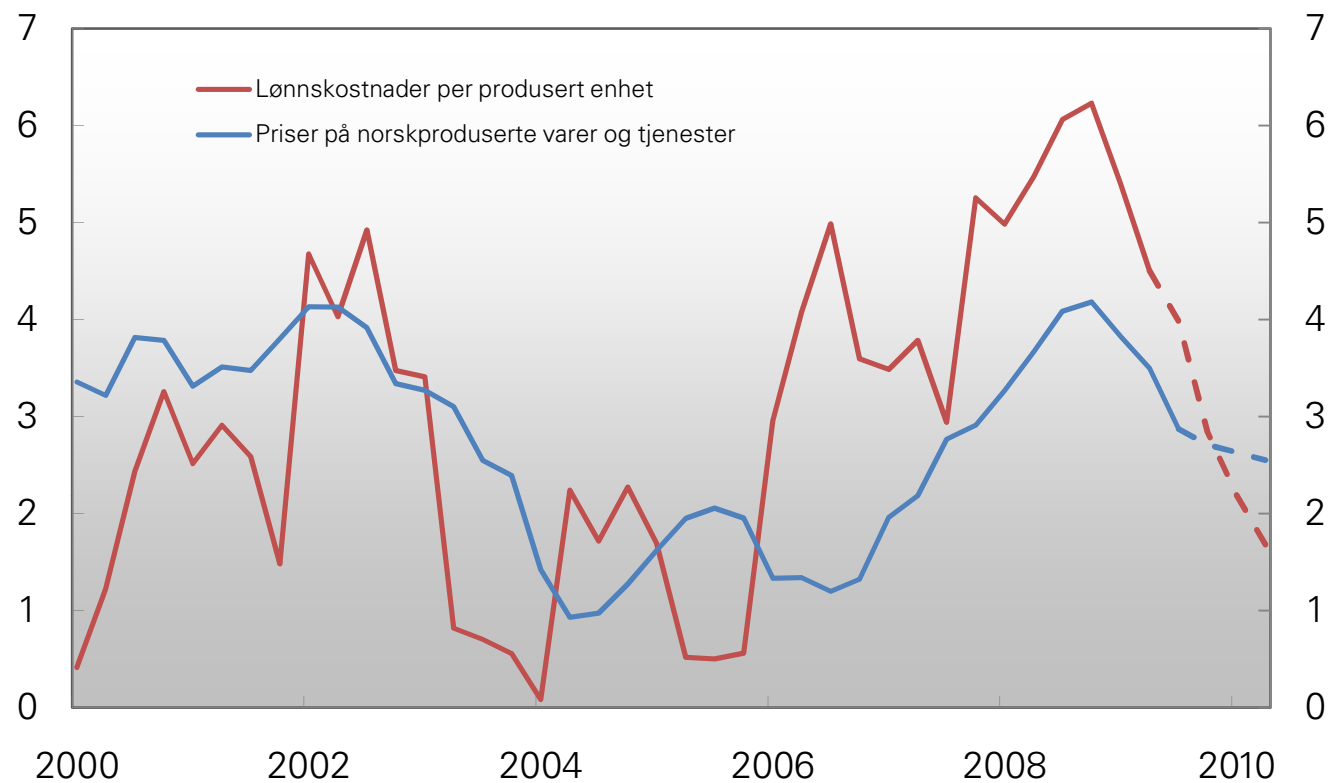
2) Anslag for oktober 2009 – juni 2010 (stiplet). Månedstall fram til mars 2010, deretter kvartalstall

3) Norges Banks beregninger

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.7 Lønnskostnader per produsert enhet i Fastlands-Norge¹⁾ og priser på norskproduserte varer og tjenester i KPI-JAE²⁾.

Firekvartalersvekst. Prosent. 1. kv. 2000 – 2. kv. 2010

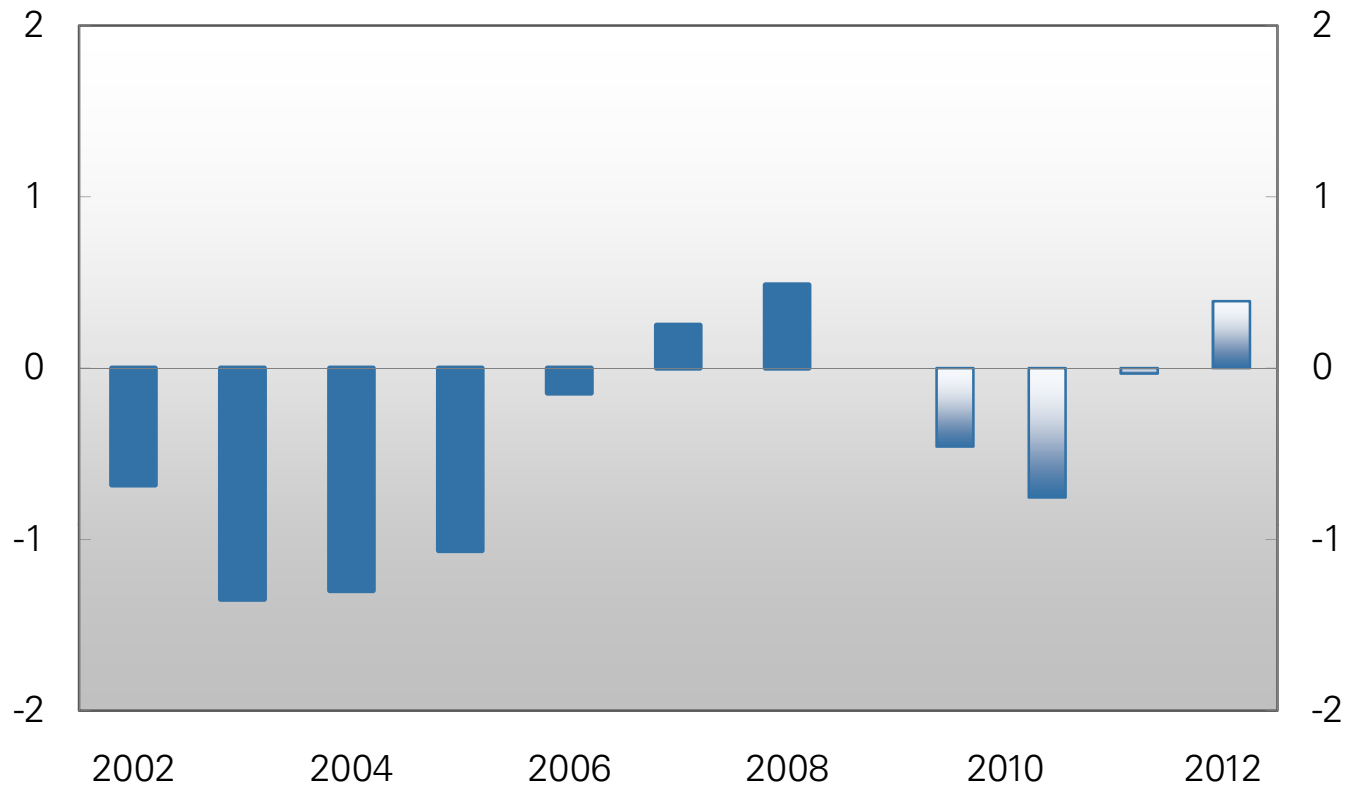

1) Anslag fra og med 3. kv. 2009 (stiplet)

2) Norges Banks beregninger. Anslag fra og med 4. kv. 2009 (stiplet)

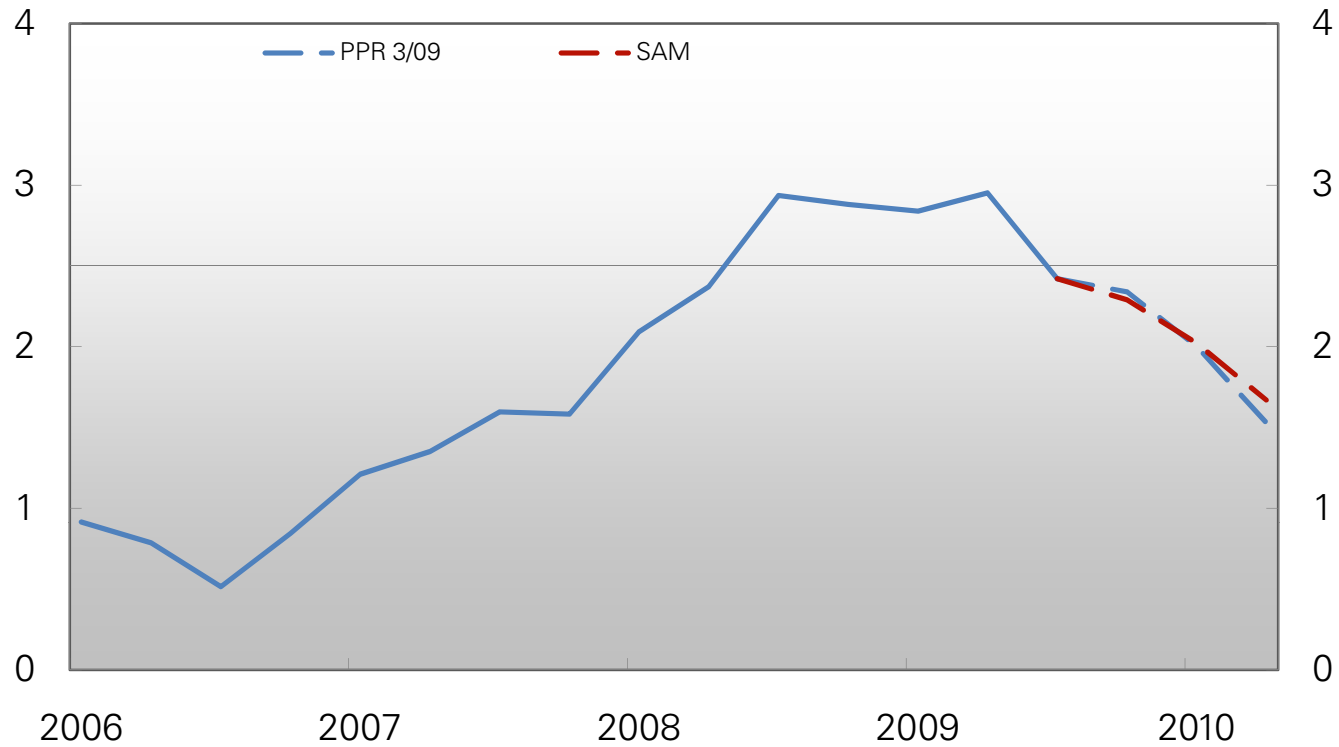
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.8 Indikator for internasjonale prisimpulser til importerte konsumvarer målt i utenlandsk valuta. Årsvekst. Prosent. 2002 – 2012¹⁾

1) Anslag for 2009 – 2012
Kilde: Norges Bank

Figur 2.9 KPI-JAE¹⁾. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM²⁾. Firekvartalersvekst. Prosent.
1. kv. 2006 – 2. kv. 2010³⁾

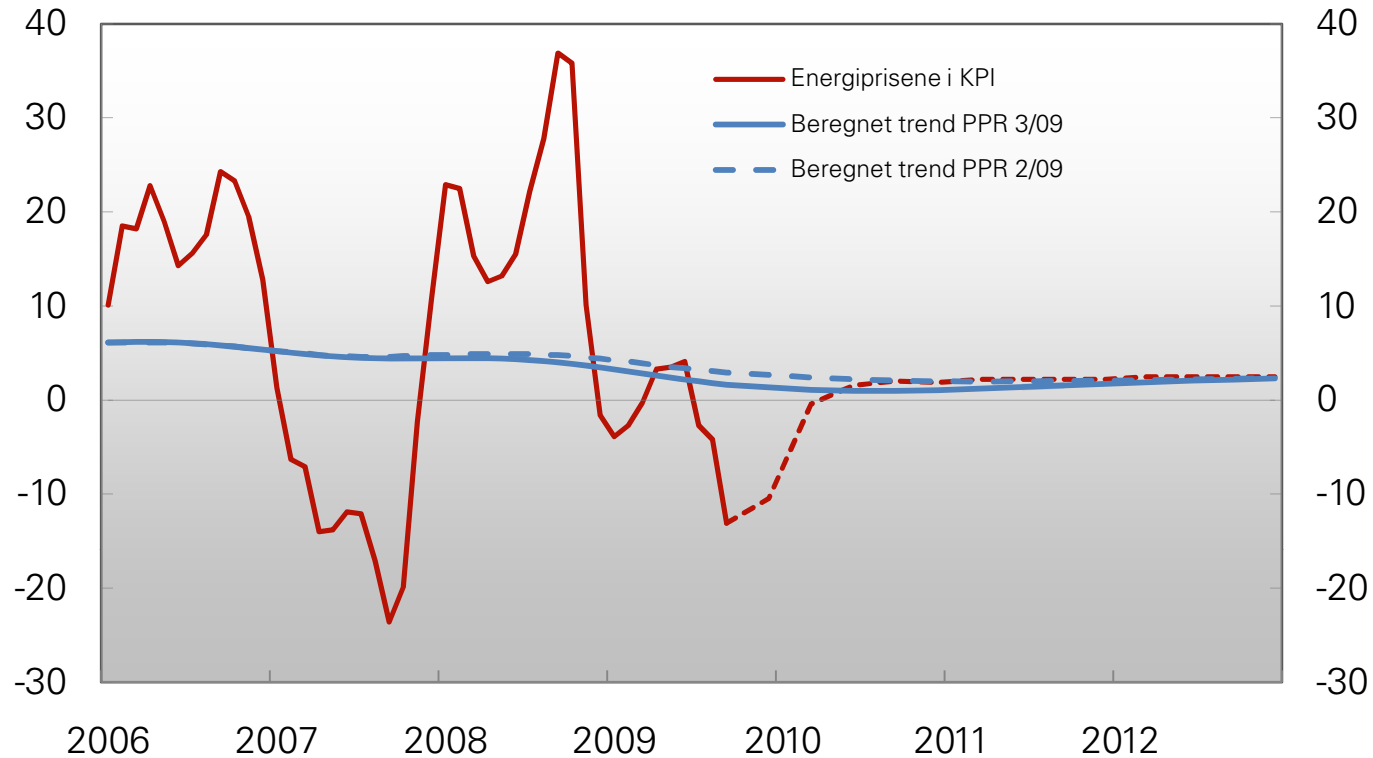
1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) System for sammenveiling av kortidsmodeller

3) Anslag for 4. kv. 2009 – 2. kv. 2010 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.10 Energiprisene i KPI¹⁾ og beregnet energitrend²⁾.
Tolv måneders vekst. Prosent. Januar 2006 – desember 2012³⁾

1) Varegruppene elektrisitet, brensel, drivstoff og smøremidler

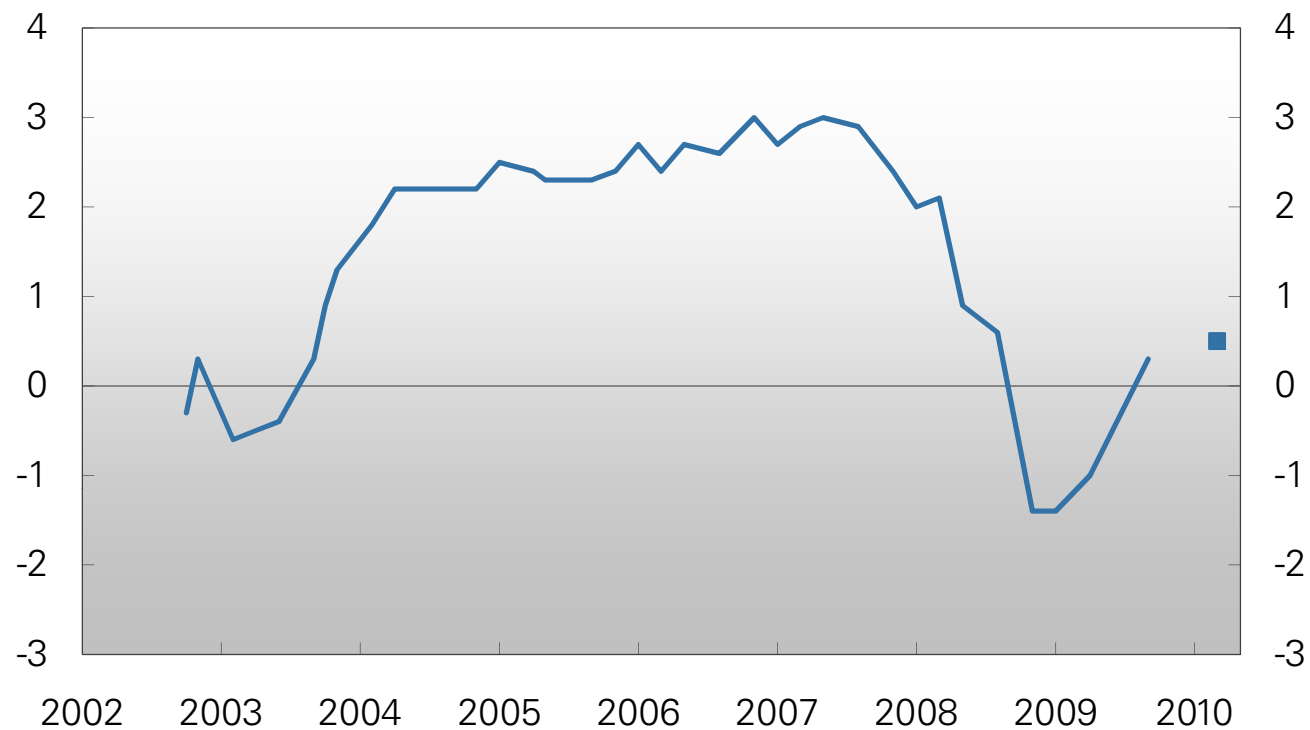
2) Trenden er beregnet ved hjelp av et HP-filter på den faktiske og anslåtte utviklingen i energiprisene i KPI, se Staff Memo 2008/7 og Staff Memo 2009/3 fra Norges Bank

3) Anslag for oktober 2009 – desember 2012 (stiplet)

Kilder: Nord Pool, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.11 Indikatorer for faktisk vekst i produksjon siste tre måneder og forventet vekst i produksjon neste seks måneder. Indeks¹⁾.

Oktober 2002 – mars 2010²⁾

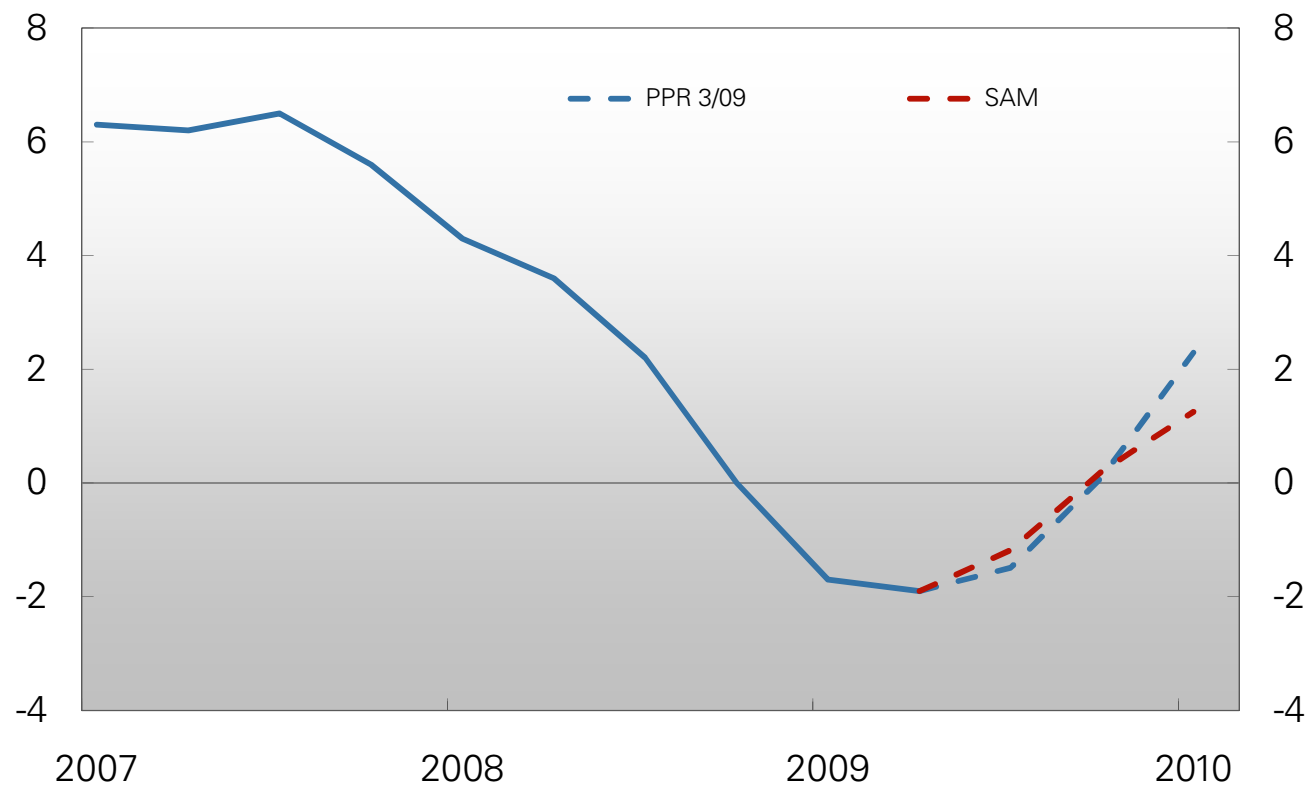
1) Skalaen går fra -5 til +5, der -5 indikerer stort fall, mens +5 indikerer kraftig vekst.

Se artikkelen "Norges Banks regionale nettverk" i Penger og Kreditt 2/05 for nærmere omtale

2) Siste observasjon er september 2009

Kilde: Norges Banks regionale nettverk

Figur 2.12 BNP for Fastlands-Norge. Faktisk utvikling, anslag i referansebanen og fremskrivninger fra SAM¹⁾. Firekvartalersvekst. Volum. Sesongjustert. Prosent. 1. kv. 2007 – 1. kv. 2010²⁾

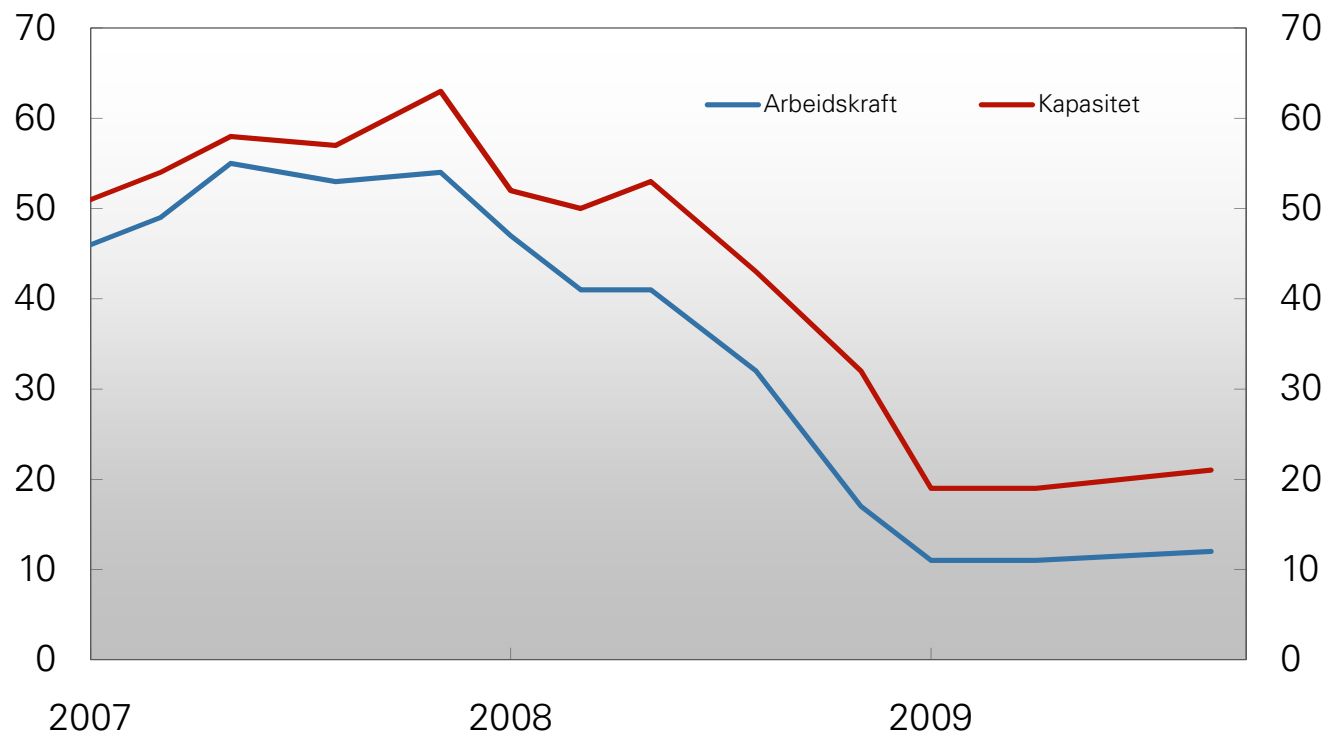

1) System for sammenveiling av korttidsmodeller

2) Anslag for 3. kv. 2009 – 1. kv. 2010 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

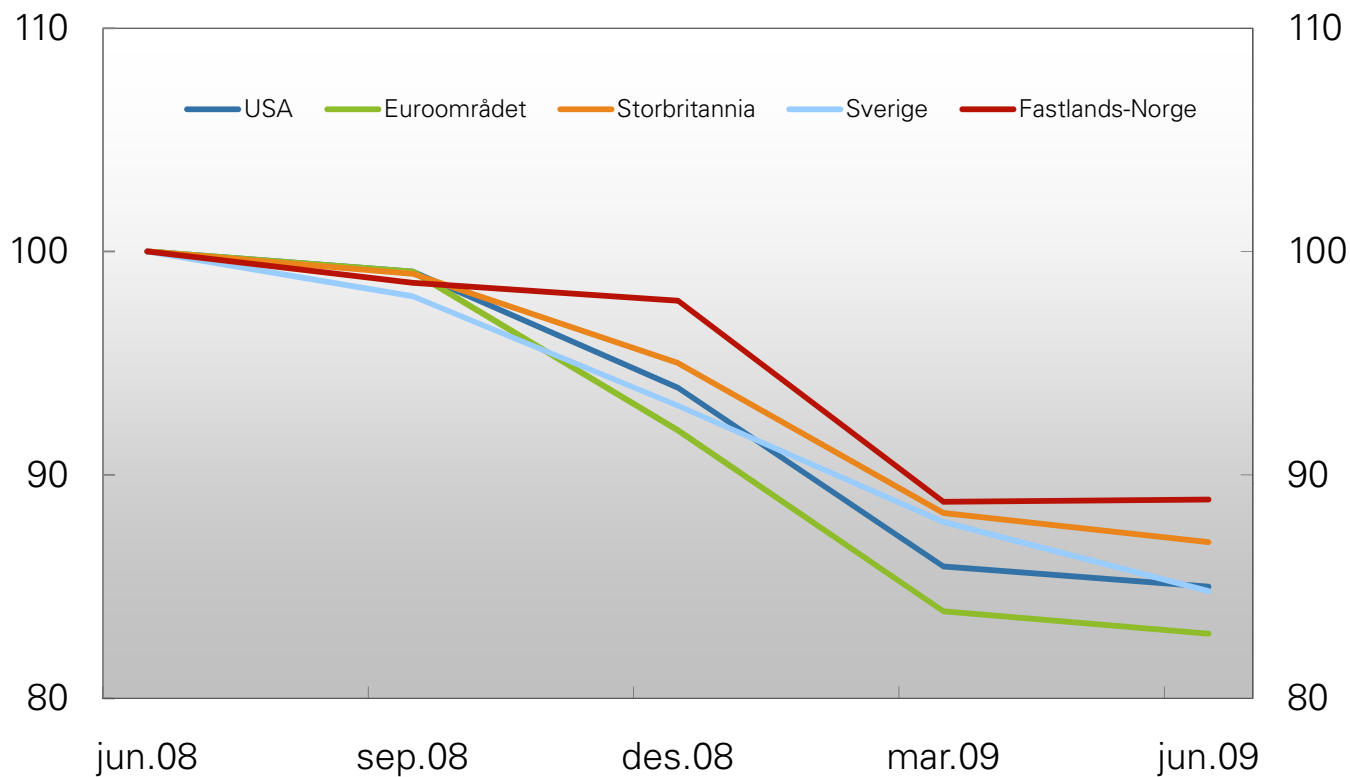
Figur 2.13 Kapasitetsproblemer og tilgang på arbeidskraft¹⁾. Prosent.
Januar 2007 – september 2009

1) Andel av kontaktbedrifter som vil ha noen eller betydelige problemer med å møte en (uventet/ventet) vekst i etterspørselen og andel av kontakter som svarer at tilgangen på arbeidskraft begrenser produksjonen

Kilde: Norges Banks regionale nettverk

Figur 2.14 Eksport. Norge¹⁾ og fire handelspartnere²⁾. Sesongjustert.
Indeks, 2. kv. 2008 = 100. 2. kv. 2008 – 2. kv. 2009

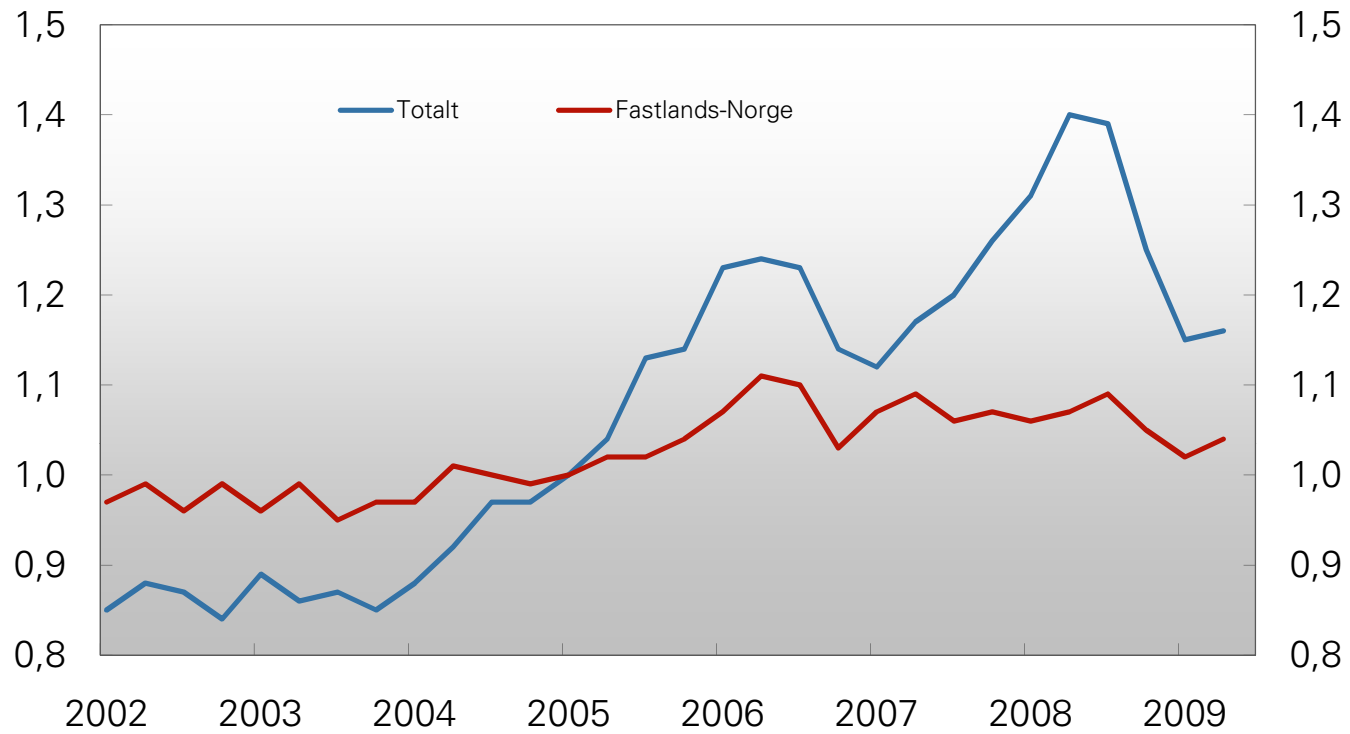

1) Eksport fra Fastlands-Norge

2) Tall basert på OECDs Economic Outlook 85

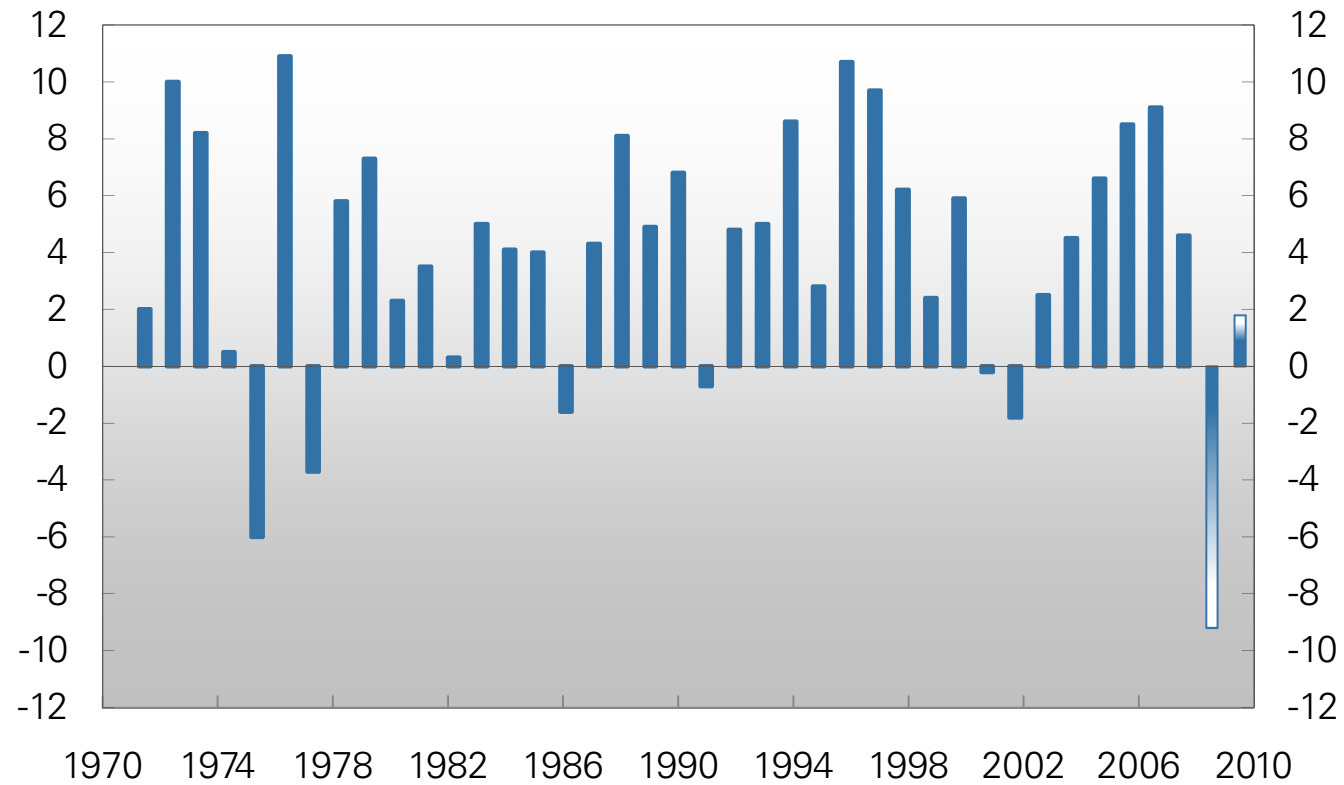
Kilder: OECD og Statistisk sentralbyrå

Figur 2.15 Bytteforhold overfor utlandet. Indeks, 1. kv. 2005 = 1.
1. kv. 2002 – 2. kv. 2009

Kilde: Statistisk sentralbyrå

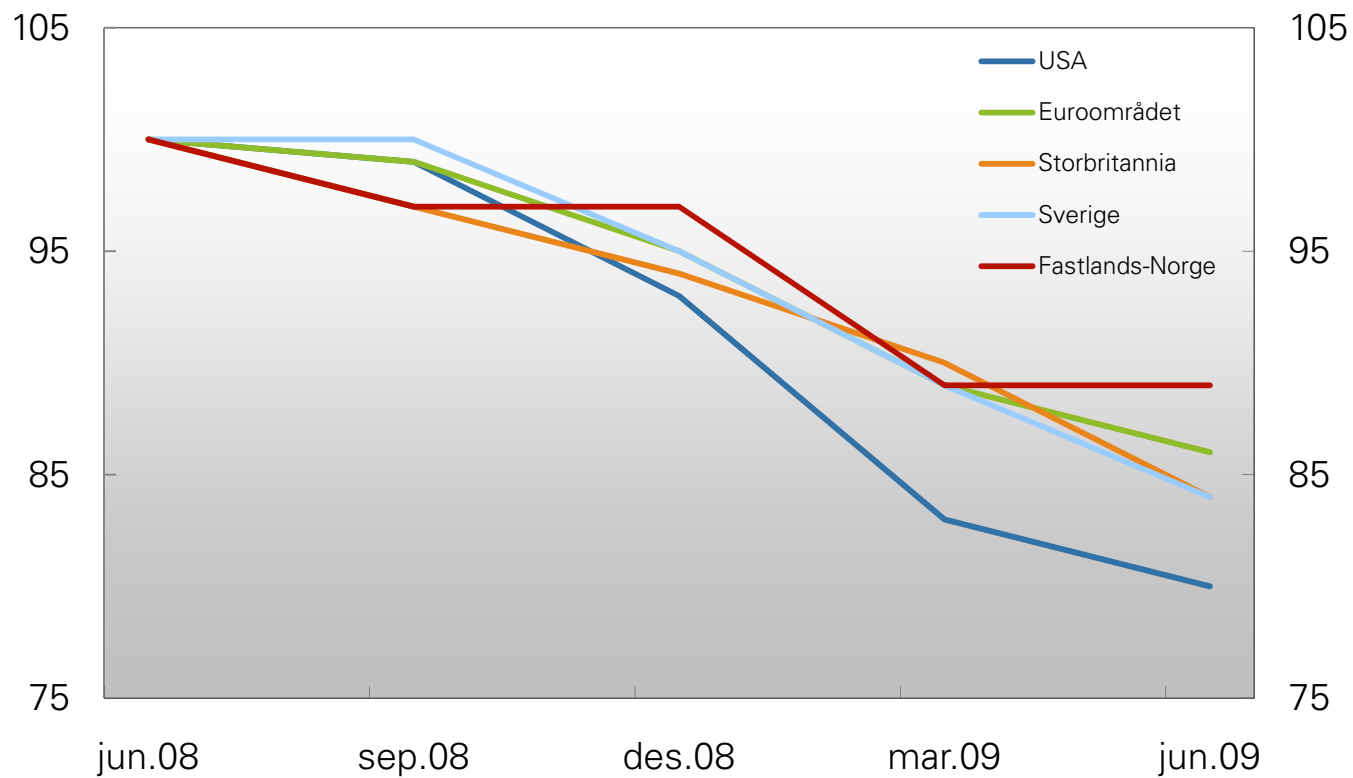
Figur 2.16 Eksport fra Fastlands-Norge. Årsvekst. Volum. Prosent.
1971 – 2010¹⁾

1) Anslag for 2009 og 2010

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.17 Private investeringer. Norge¹⁾ og fire handelspartnere²⁾. Sesongjustert. Indeks, 2. kv. 2008 = 100. 2. kv. 2008 – 2. kv. 2009

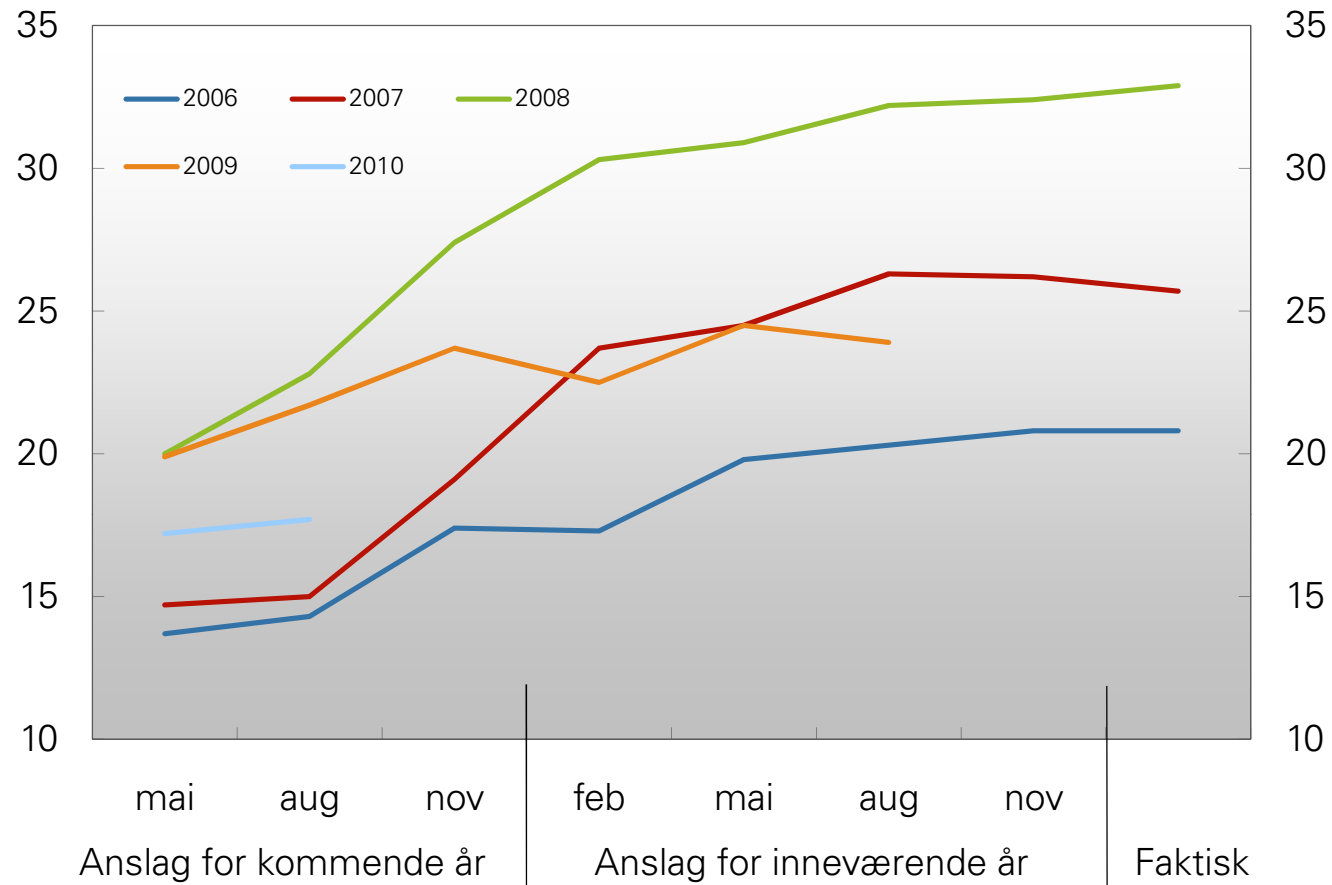

1) Investeringer i Fastlands-Norge

2) Tall basert på OECDs Economic Outlook 85

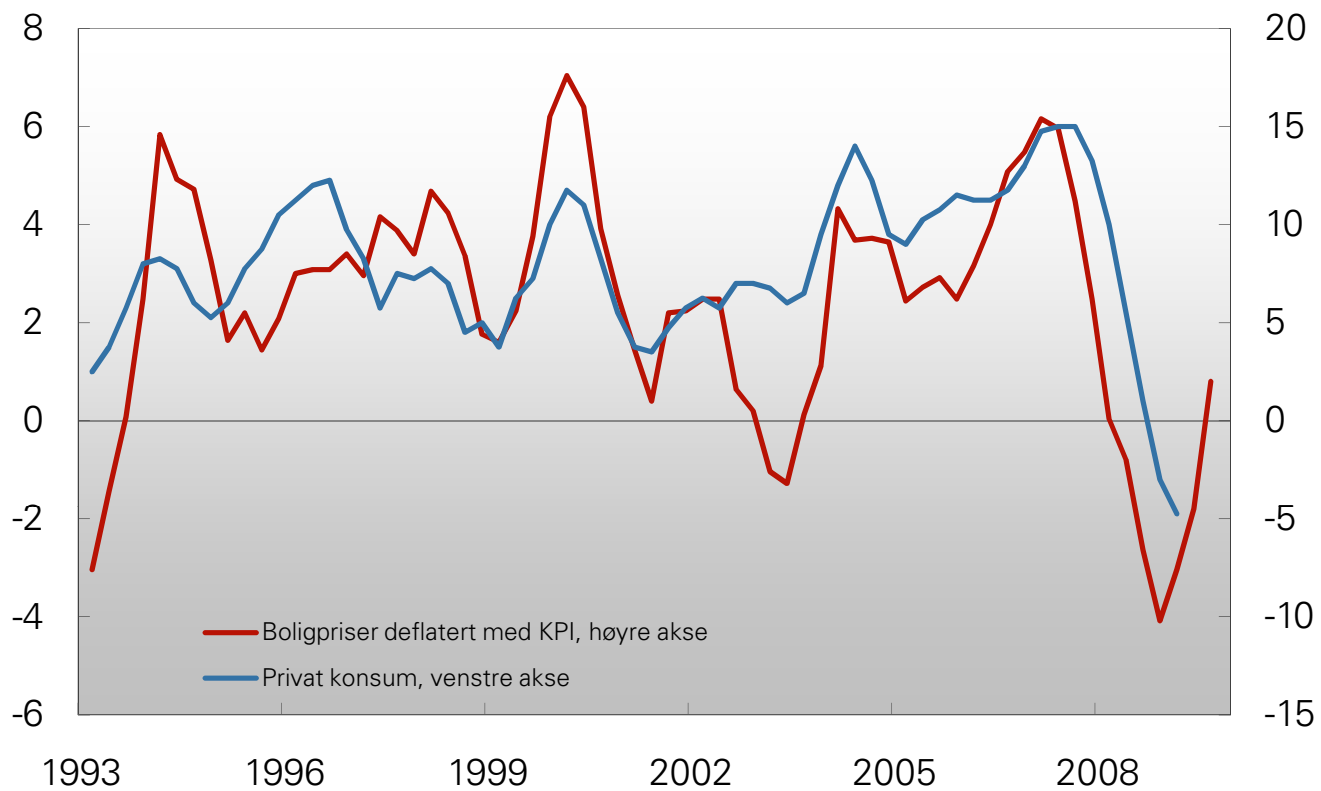
Kilder: OECD og Statistisk sentralbyrå

Figur 2.18 Investeringsstatistikk for industrien. Antatte og utførte investeringer. Milliarder kroner. 2006 – 2010

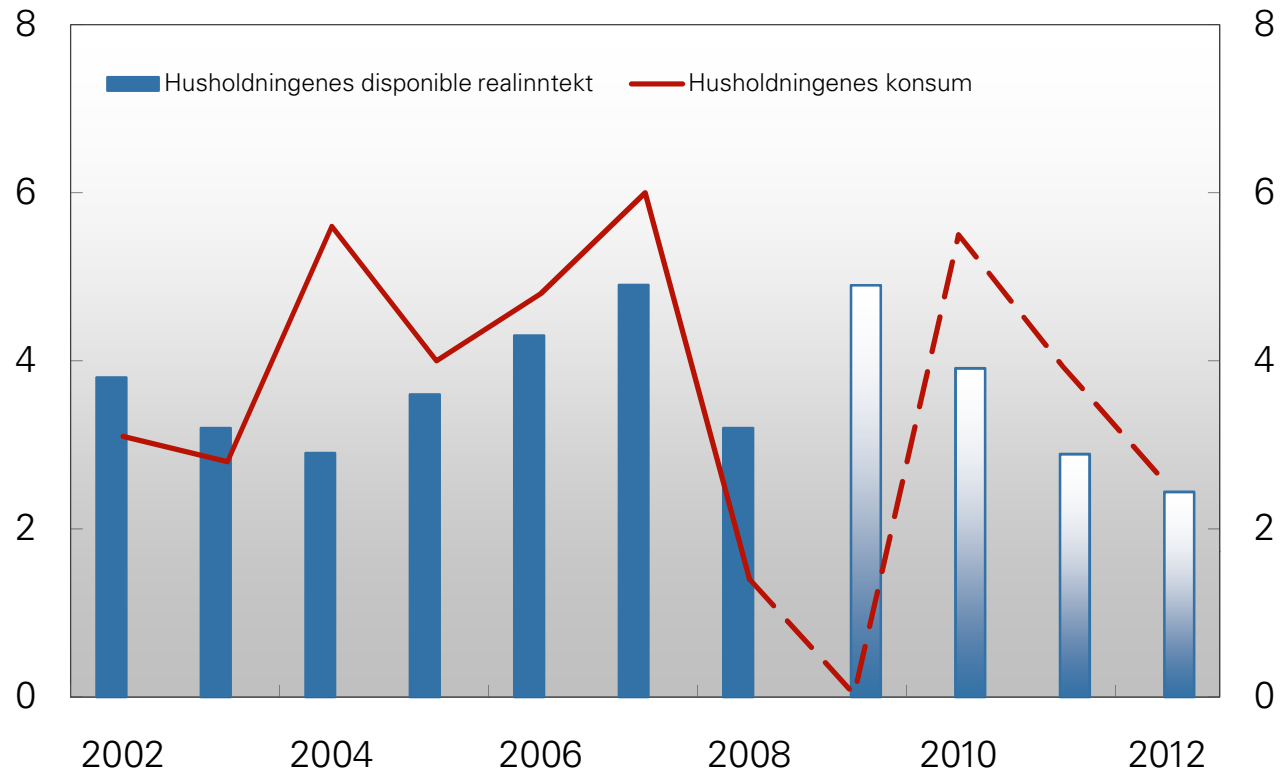
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Figur 2.19 Privat konsum¹⁾ og realpriser på boliger. Firekvartalersvekst. Prosent.
1. kv. 1993 – 3. kv. 2009

1) Sesongjustert og glattet. Volum
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.20 Husholdningenes disponible realinntekt¹⁾ og konsum²⁾. Vekst fra året før. Prosent. 2002 – 2012³⁾

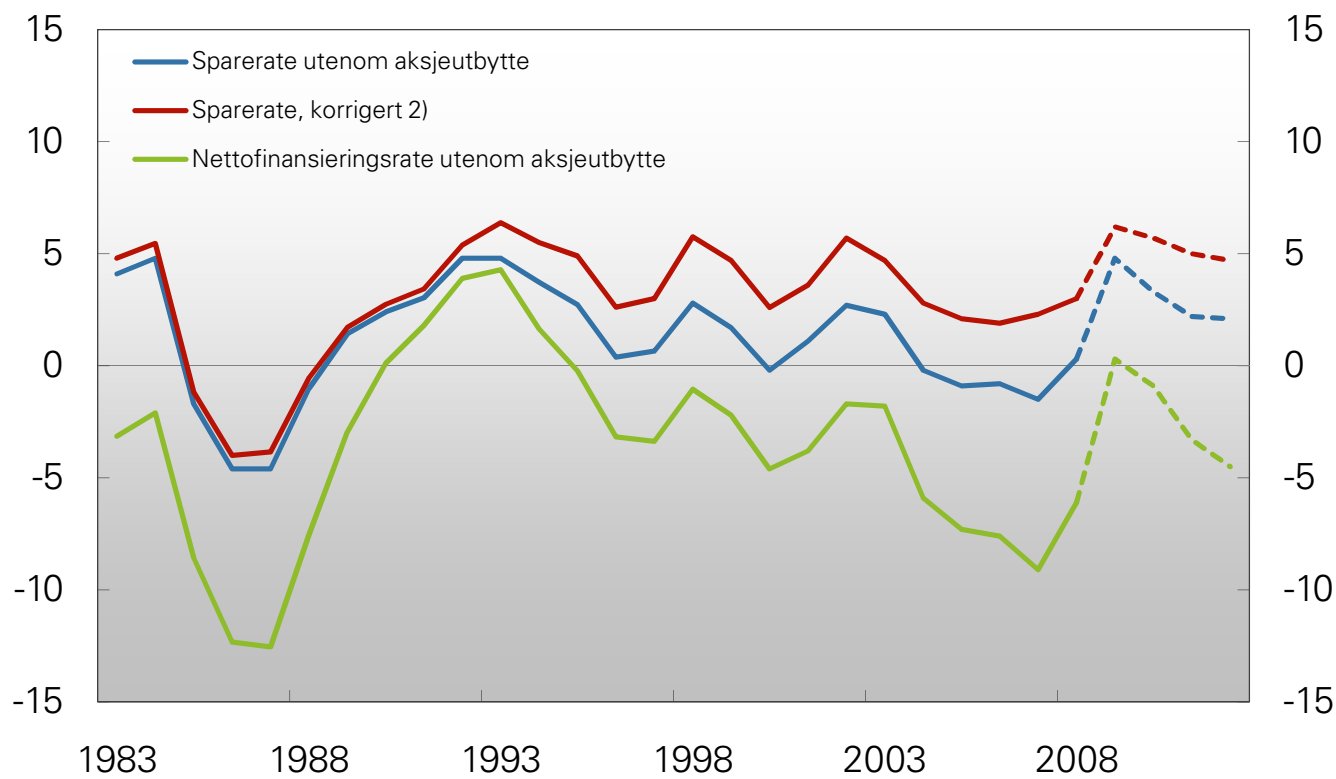
1) Ekskludert aksjeutbytte

2) Inkluderer konsum i ideelle organisasjoner. Volum

3) Anslag for 2009 – 2012 (stiplet)

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.21 Husholdningenes sparing og netto finansinvesteringer som andel av disponibel inntekt. Prosent. 1983 – 2012¹⁾

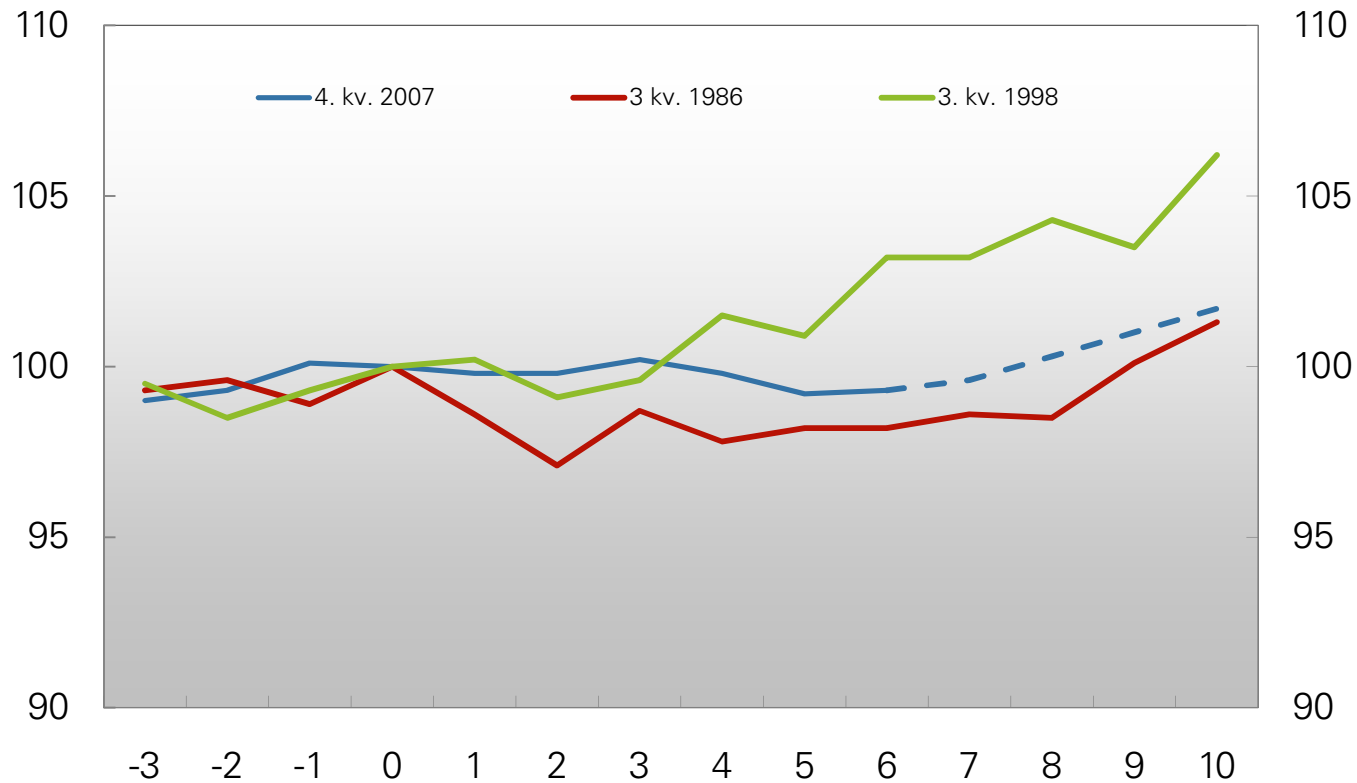

1) Anslag for 2009 – 2012 (stiplet)

2) Korrigert for anslått reinvestert aksjeutbytte 2000 – 2005 og innløsning/nedsettelse av egenkapital 2006 – 2012

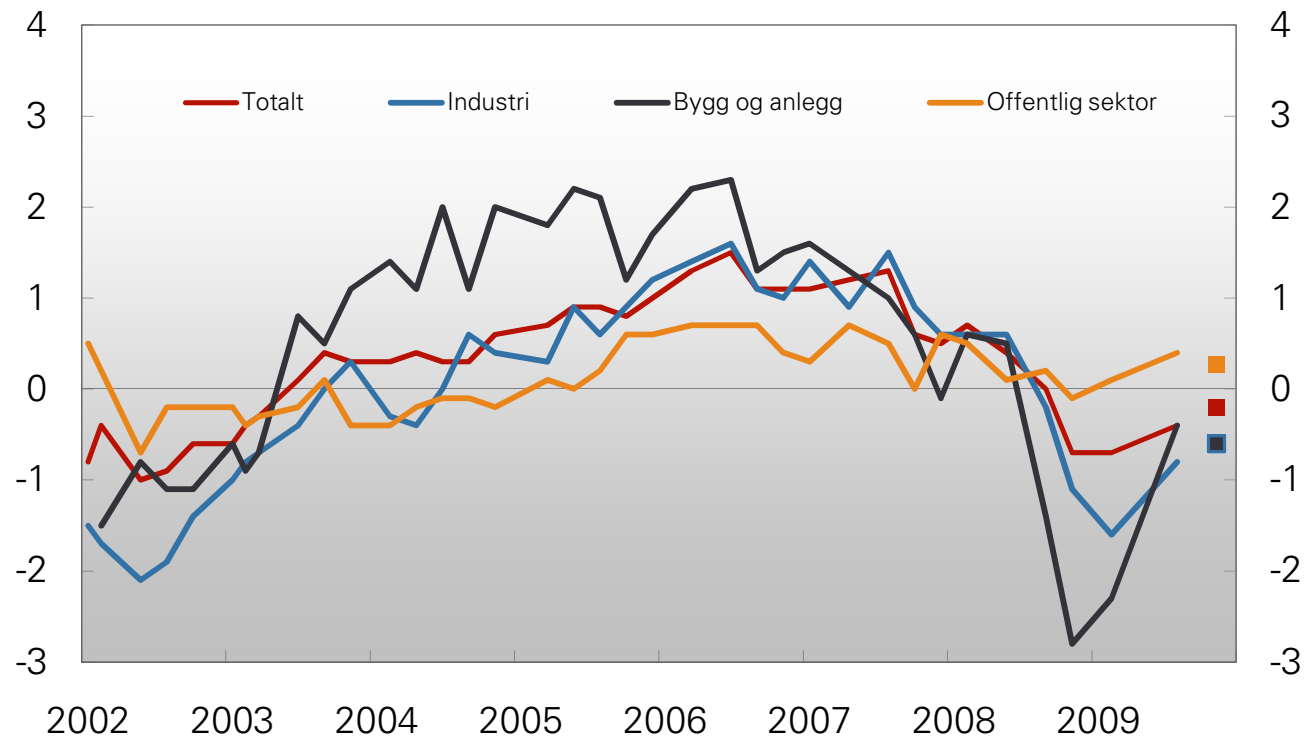
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.22 Utvikling i produktiviteten i Fastlands-Norge etter vendepunktet i en høykonjunktur. BNP per timeverk (basisverdi). Sesongjusterte kvartalstall. Indeks¹⁾

1) Indeksen settes lik 100 i det kvartalet kapasitetsutnyttningen var på sitt høyeste. Serienavnene referer til dette kvartalet. Kapasitetsutnyttning er beregnet ved hjelp av et HP-filter
Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.23 Indikator for faktisk vekst i sysselsetting og forventet vekst i sysselsetting neste tre måneder. Indeks.¹⁾ Oktober 2002 – desember 2009²⁾

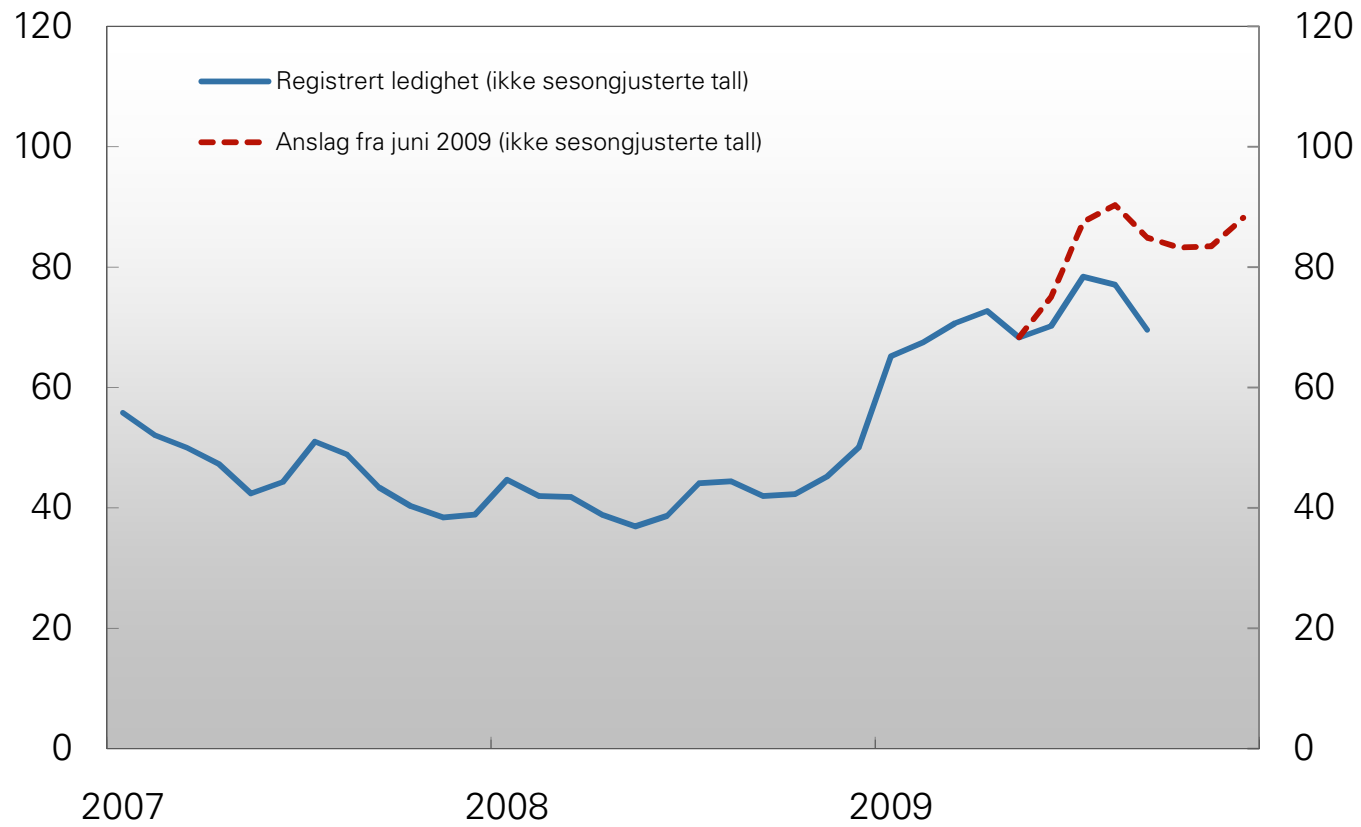
1) Skalaen går fra -5 til +5, der -5 indikerer stort fall, mens +5 indikerer kraftig vekst.

Se artikkelen "Norges Banks regionale nettverk" i Penger og Kreditt 2/05 for nærmere omtale

2) September 2009 er siste observasjon

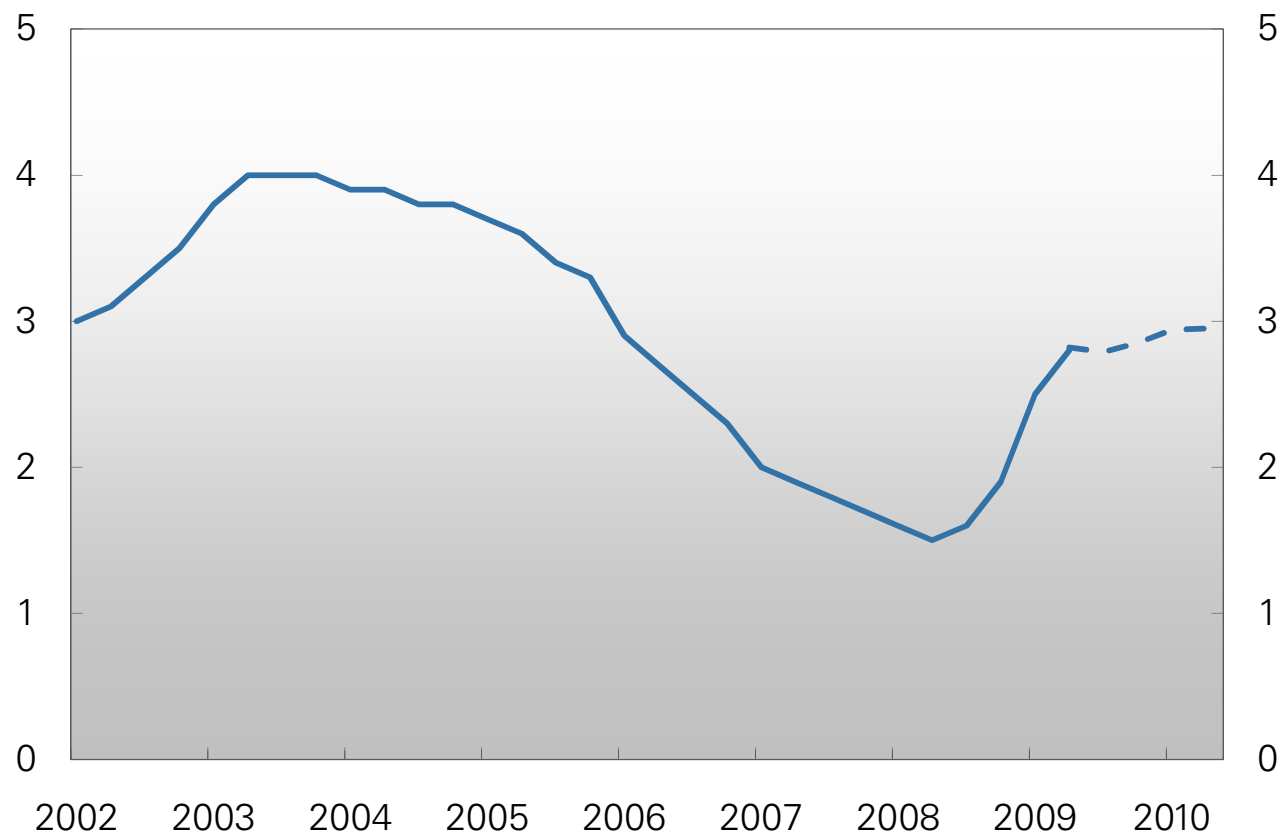
Kilde: Norges Banks regionale nettverk

Figur 2.24 Registrert ledighet. Tusen personer. Faktiske tall og Norges Banks anslag fra juni 2009. Januar 2007 – desember 2009¹⁾

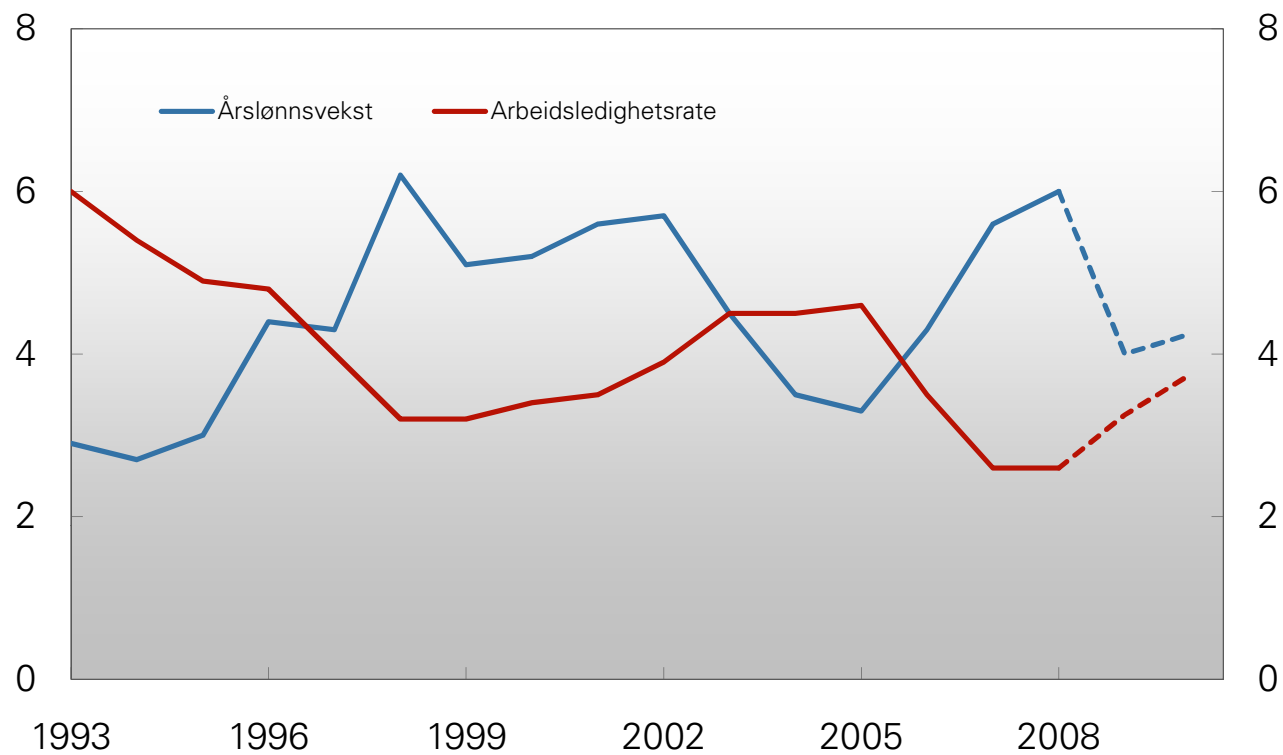
1) Siste observasjon september 2009
Kilder: NAV og Norges Bank

Figur 2.25 Registerert ledighet. Prosent av arbeidsstyrken. Sesongjustert.
1. kv. 2002 – 2. kv. 2010¹⁾

1) Anslag fra 4. kv. 2009 – 2. kv. 2010 (stiplet)
Kilder: NAV, Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 2.26 Årslønnsvekst¹⁾ og arbeidsledighetsrate (AKU). Prosent.
1993 – 2010²⁾

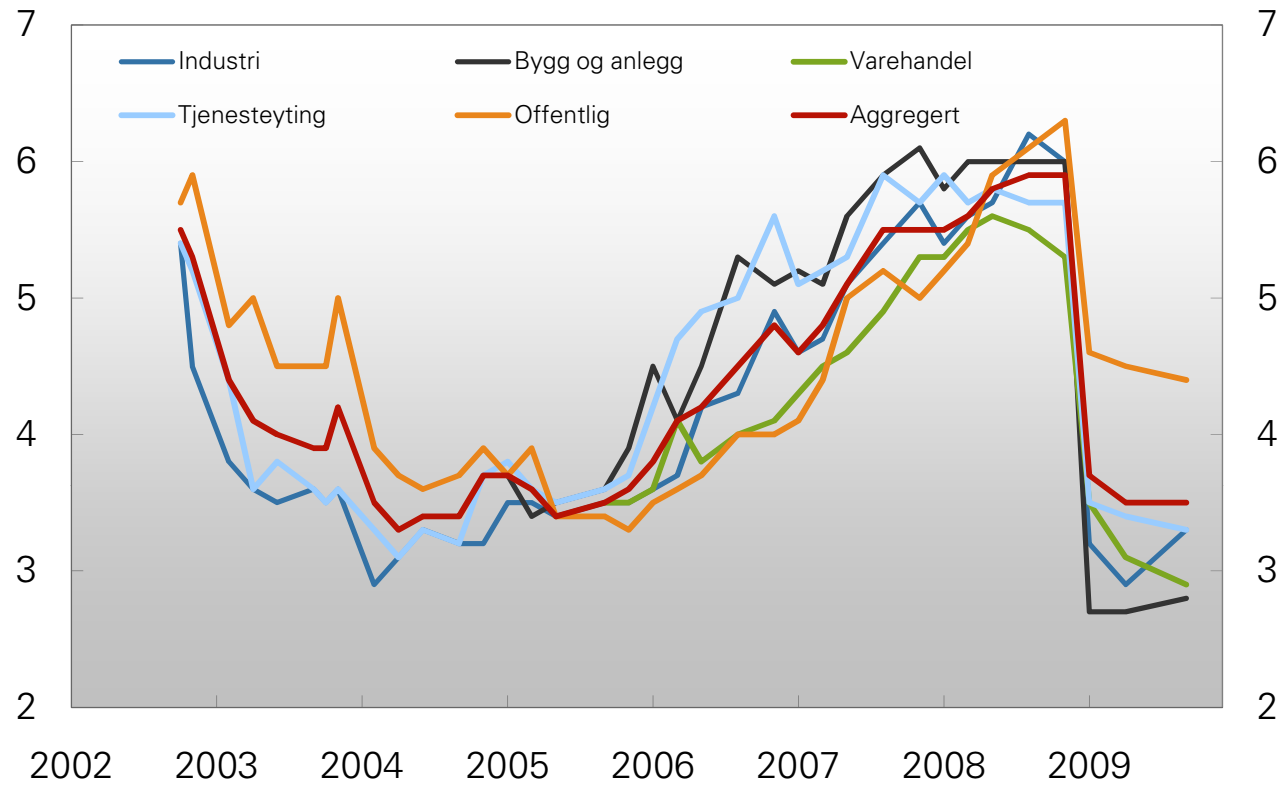

1) Inkludert anslag for kostnader knyttet til økt ferie og innføring av obligatorisk tjenstepensjon

2) Anslag for 2009 (stiplet)

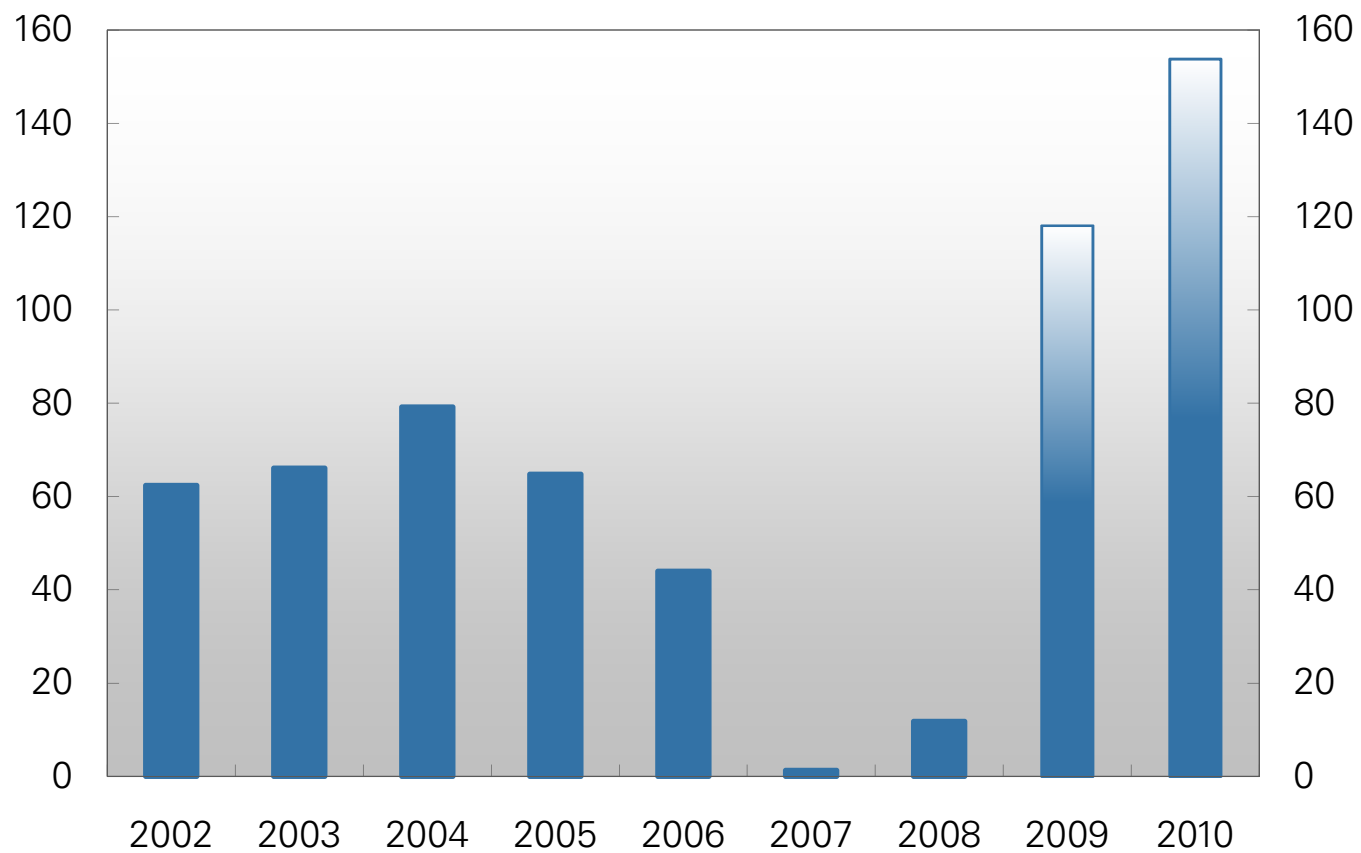
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og Norges Bank

Figur 2.27 Forventet årslønnsvekst inneværende år. Prosent.
Oktober 2002 – september 2009

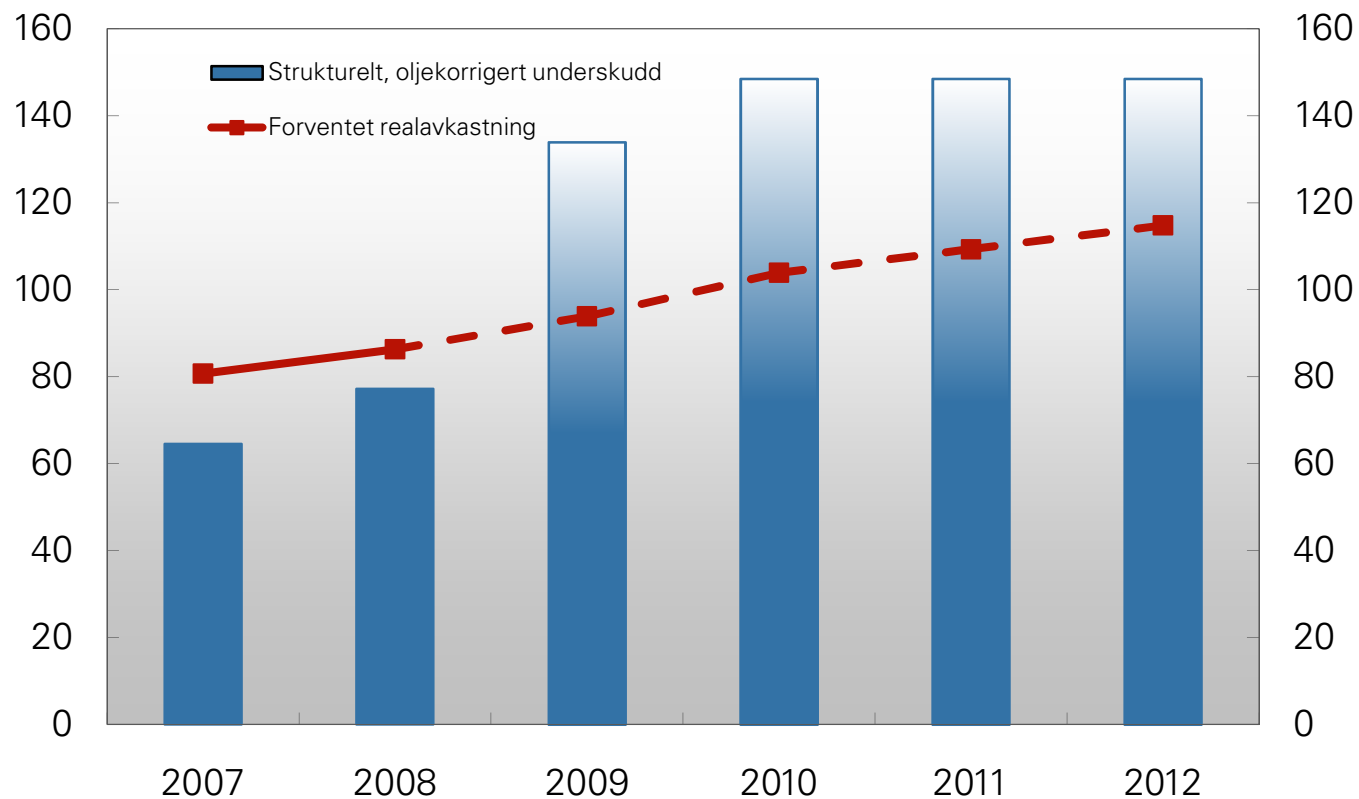
Kilde: Norges Banks regionale nettverk

Figur 2.28 Oljekorrigert budsjettunderskudd. Milliarder kroner. 2002 – 2010¹⁾

1) Anslag for 2009 og 2010
Kilde: Finansdepartementet

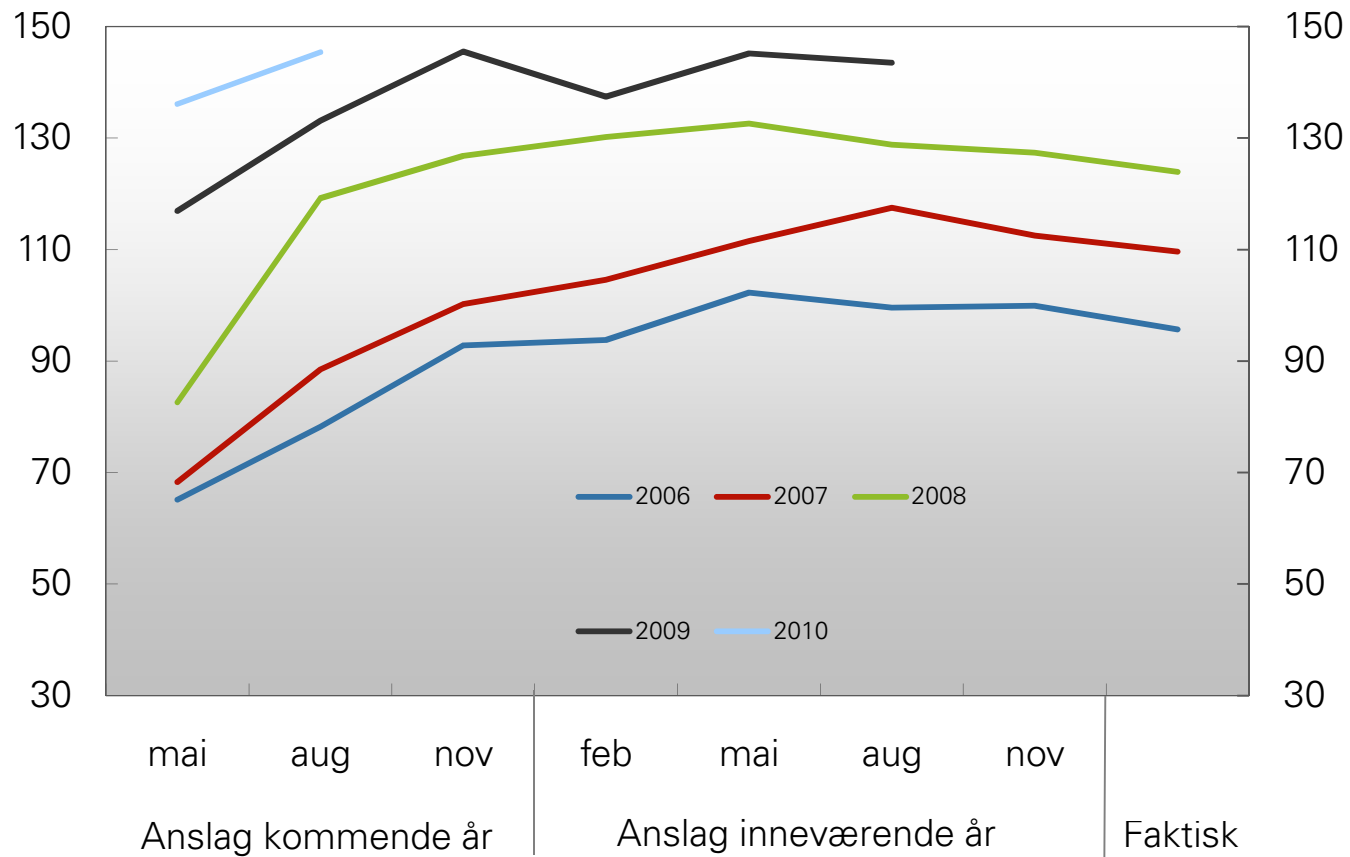
Figur 2.29 Strukturelt oljekorrigert underskudd og forventet realavkastning av Statens pensjonsfond – Utland. Milliarder 2010-kroner. 2007 – 2012¹⁾

1) Anslag fra Finansdepartementet og Norges Bank for 2009 – 2012

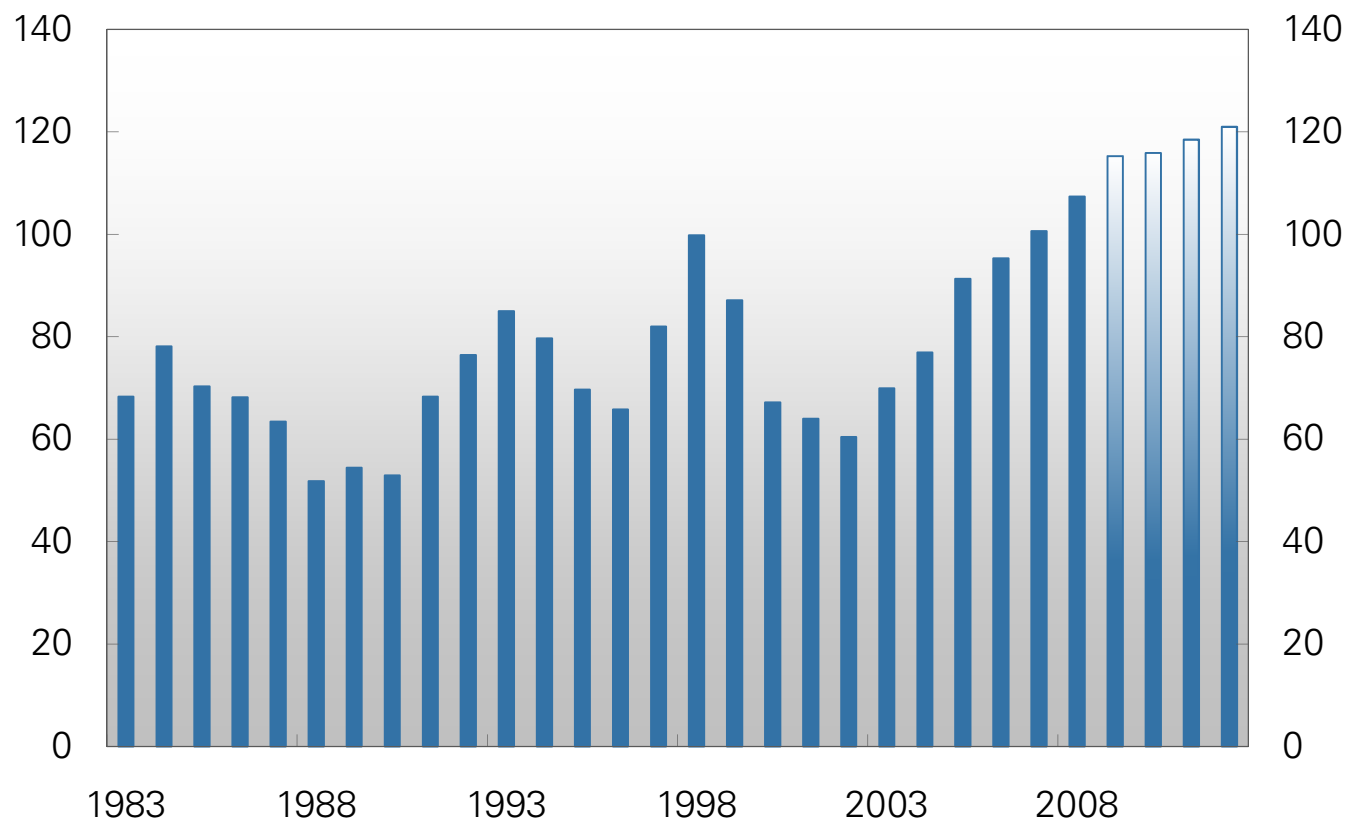
Kilder: Finansdepartementet og Norges Bank

Figur 2.30 Investeringsstatistikk for petroleumsvirksomheten. Antatte og utførte investeringer. Milliarder kroner. 2006 – 2010

Kilde: Statistisk sentralbyrå

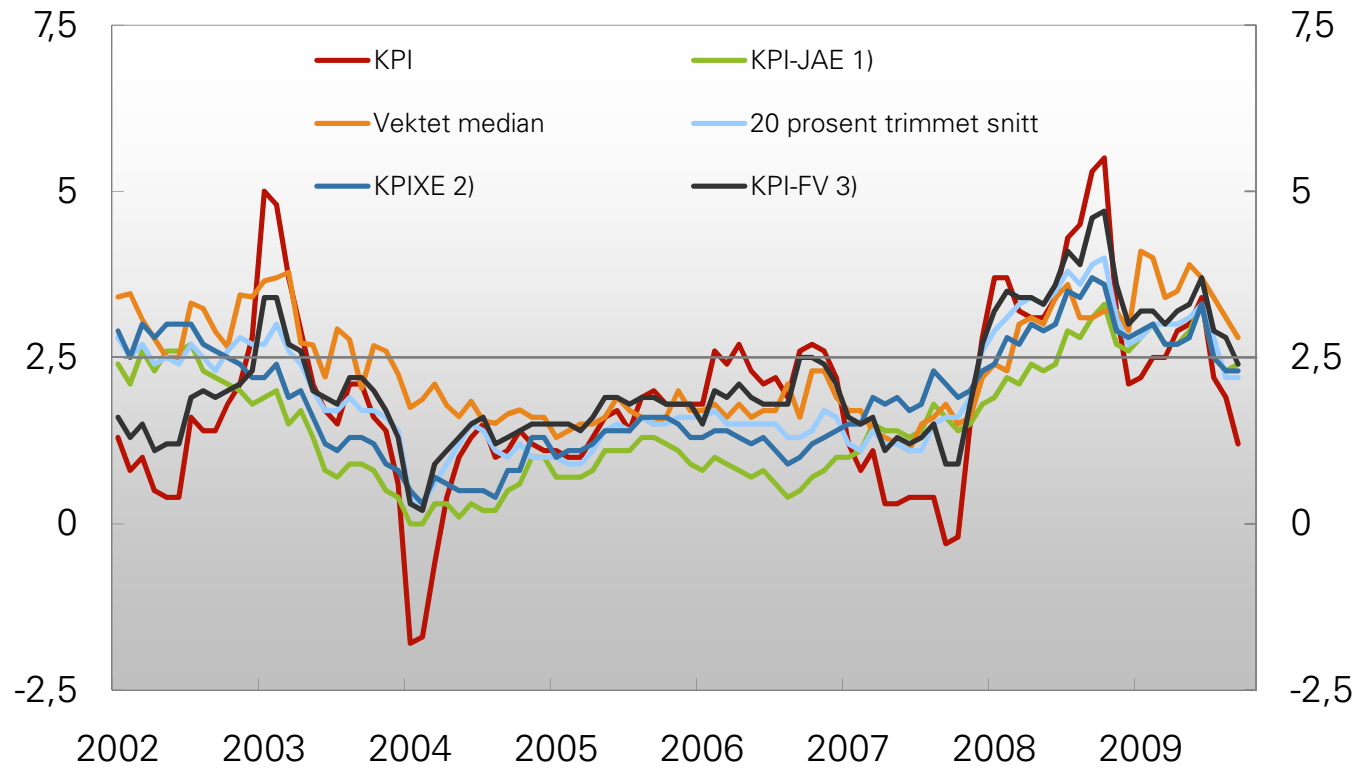
Figur 2.31 Petroleumsinvesteringer. Faste 2006-priser. Milliarder kroner.
1983 – 2012¹⁾

1) Anslag for 2009 – 2012

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Norges Bank

Figur 1. Konsumpriser. Tolv månedersvekst. Prosent.
Januar 2002 – september 2009

1) KPI justert for avgiftsendringer og uten energivarer

2) KPI justert for avgiftsendringer og uten midlertidige endringer i energipriser. Se Staff Memo 2008/7 og Staff Memo 2009/3 fra Norges Bank for omtale av KPIXE

3) KPI justert for frekvens av prisendringer

Kilder: Statistisk Sentralbyrå og Norges Bank